

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Rapport 1994:5

Översiktlig Inventering av kryptogamer i lövbestånd runt Sommen och Åtvidaberg

Leif Andersson, Pro Natura

Innehåll

Inledning

Beskrivning av de olika objekten

V. om Herbergshult

Hulu

Hulutorpet och Dämpekulla

Fall

S. om Aspa

Högmålen - Korpberget

Kärremåla

Rocks mosse

Sjövik

Idebo

Mjölkudden

Koklämman

Lerbergsudden (Aspenäs)

V. om Björkbacken (Aspenäs)

No om Grinden (Aspenäs)

Aspenäs gamla tomt

Aspenäs norra udde

Sånna

Svensbo lövskog - Sjöarp

Forsnäs

Loftakullen

Somvik

Bjälån

Fladbergen och Ekliderna

Delsbo

Toppkullaberget

Högtomta

Hässlehylta och Kottebo

Viresjö

Ämtenäs

Hårsbo

Tolhagen

Stora Bjän

Glypen

Narven

Gnottnehult

Kovrabo

Sommenäs

Asby

Bianäset

Hult

Stjärnesand
Bålnäs
Helgebo
Marek
Skvathult

Några reflexioner gjorda under arbetets gång
Områden som bör skyddas som naturreservat
Områden vars organismliv bör dokumenteras mer i detalj
Några kommentarer till hotklassade och andra intressanta arter
Viktigare använd litteratur

Inledning

Detta arbete har utförts på uppdrag av Länsstyrelsen i Östergötlands län. Syftet med arbetet har varit att gå igenom ett 50-tal avgränsade lövskogsområden runt sjön Sommen och söder om Åtvidaberg samt bedöma dessa från naturvårdssynpunkt. Som underlag för denna bedömning har noteringar gjorts av kryptogamer, främst epifyter och en del vedlevande svampar. I första hand har hotklassificerade arter och signalarter noterats. För de mest intressanta områdena ges en del förslag på åtgärder för att bevara/utveckla naturvärdena. Några områden anser jag bör skyddas som naturreservat och detta redovisas under respektive objekt. Slutligen kommenteras de noterade signalarterna och hotklassade arterna med avseende på miljökrav, utbredning m m.

Avgränsningarna av objekten är gjorda av länsstyrelsen och skogsvårdsstyrelsen i Östergötlands län på kopior av den ekonomiska kartan i skala 1:10 000. Ibland har objekten delats in i olika delar. I några fall refereras till den numrering av delområdena som finns på dessa underlagskartor. Samtliga ytor är ett urval från en inventering av områden av intresse för vitryggig hackspett under 1980-talet.

Fälтарbetet har utförts under april och september 1993. Bestämning av insamlat material och sammanställning har skett under vintern 1994.

Naturvärdesklasserna som anges med siffror under bedömningen är en bedömning endast från kryptogambotanisk synpunkt och avseende organismer knutna till trädskikt eller förhållanden skapade av trädskikt.

Värdeklass 1 avser objekt med högsta värde - riksintressanta och normalt av sådant värde att naturvärdena ska säkerställas på lämpligt sätt med hjälp av NVL.

Värdeklass 2 avser objekt av mycket högt naturvärde där naturvårdshänsyn ska tas vid olika typer av markanvändning. Hotklassade arter finns och områdena är alltid att betrakta som nyckelbiotoper med skoglig terminologi. Vissa objekt i denna klass bör skyddas med hjälp av NVL.

Värdeklass 3 avser objekt med vissa naturvärden. Enstaka hotklassade arter finns och hänsyn till dessa bör tas.

Värdeklass 4 avser objekt som saknar naturvärden från kryptogambotanisk synpunkt.

Totalt redovisas här 46 olika objekt.

Jag vill också tacka Rikard Sundin och Anders Tehler, Stockholm, för att de kontrollerat några bestämmningar av lavar från släktena Arthonia respektive Schismatomma.

Beskrivning av de olika objekten

V om Herbergshult (E 1)

Fältdatum: 1993-04-13

Beskrivning

Den gamla övergivna och rivna gården Herbergshult ligger på en höjd i landskapet som framträder vida omkring. De högsta partierna ligger nästan 100 m över Östersjön som ligger väster därom. Sluttningarna mellan det gamla bostället och sjön är en av traktens större lövområden. Markerna är utpräglade näringsrika och ställvis översilade.

Hela området har förr antagligen utgjorts av stora lövängar. Här har troligen en av traktens största samlingar gamla hamlade lövträd funnits. Tyvärr har här skett en massaker av naturvärden som nästan saknar motstycke i den södra Sommabygden. På ett jättelikt område har de gamla hamlade träden helt sonika avverkats - och lämnats att ligga. Syftet har antagligen varit att omföra denna mark till barrskog. Detta tycks dock gruvligen ha misslyckats för här står nu mer än femton hektar med oframkomlig pinnskog av fr a ask, asp och hassel. Här och var står någon ek, lind, lönn och alm kvar i buskdjungeln.

De områden som avgränsats för denna inventering innefattar en gles ekskog i norr och en brantare sluttning med ädellövskog och en bergbrant i söder, båda vid Östersjön.

Ekskogen i norr bildas av medelgrova ekar men några grövre exemplar finns liksom ett par riktiga gammelekar som kan anses vara kontinuitetsbevarande moderträd från riktigt gamla trädgenerationer. På dessa finns ett par hotklassade lavar som Caloplaca lucifuga och Schismatomma pericleum. Även ekticka noterades på en ek. I beståndet finns också några exemplar av asp, lind, björk och lönn. Buskskiktet, fr a av hassel, har röjts bort. Tibast finns i buskskiktet och i vårfloran märktes en hel del blåsippa.

I den södra delen är det främst en del gamla askar som tilldrar sig intresset. Gyalecta flotowii och Sclerophora nivea vittnar om att dessa uppnått hög ålder. I sluttningen ligger några grövre lågor av ask och asp.

I det avverkade området mellan ovan beskrivna delar finns en rik lundflora med tibast, tandrot och skogsstarr.

Bedömning

Mycket stora naturvärden knutna till ädla lövträd finns i denna sluttning. Och detta i ett område som är vida större än det avgränsade.

Området bör detaljinventeras. Värdekärnor bör lokaliseras. Skötselplan som också tar hänsyn även till den vitryggiga hackspettens intressen bör utarbetas. Pinnskogen kommer att börja dö av (självgallras) vilket ganska snabbt kommer att ge gott om spettföda.

Värdeklass 1-2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Caloplaca lucifuga (ek)

Gyalecta flotowii (ask)

Schismatomma pericleum (ek)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (lind)

Dicranum flagellare

Herzogiella seligeri

Homalothecium sericeum (säl)

Lavar

Acrocordia gemmata (alm, ask)

Bacidia rubella (alm, ask)

Buellia disciformis (ek)

Buellia punctata (ek)

Calicium adpersum (ek)

Calicium salicinum (ekbark)

Chaenotheca trichialis (ek)

Chrysothrix candelaris (ek, ask)

Cliostomum corrugatum (ek)

Cliostomum griffithii (ek)

Collema flaccidum (ask)

Haematomma ochroleucum (ek)

Leptogium lichenoides (lind)

Opegrapha varia (ek)

Peltigera praetextata (ek, lind, ask)

Pyrrhospora quernea (ek)

Sclerophora nivea (ask)

Svampar

Phellinus robustus (ek)

Hulu (E 3, NV delen)

Fältdatum: 1993-04-14

Beskrivning

NV om Hulu ligger en mindre bergrygg i det kuperade landskapet runt Asbyfjärden. Den NÖ-sluttning som bildas av denna bergrygg täcks av löv. Trädsiktet är blandat av medelålders lönn, alm, lind i själva branten. Mot odlingsmarkerna finns yngre triviallöv av björk, säl, asp, hägg och rönn. Även gråal finns i sluttningen. En jättelind står vid en körväg. Hassel är rikligt förekommande i busksiktet. I kanterna har en del röjningar och gallringar skett. Själva branten är skuggad och hyser några intressanta lavar på ädellövträden.

Bedömning

Detta lilla område är mest av nyckelbiotopskaraktär. Det torde vara lätt att bevara naturvärdena genom att inte hugga i själva branten och fr a spara de äldsta ädellövträden.

Värdeklass 2-3.

Noterade arter

Hotklassade arter

Phlyctis agelaea (lönn) Sphinctrina turbinata (alm, på Pertusaria coronata)

Signalarter och andra arter

Mossor

Homalothecium sericeum (lind) Neckera complanata (bergvägg)
Porella platyphylla (alm)

Lavar

Acrocordia gemmata (alm) Bacidia rubella (alm)
Chrysothrix candelaris (lind, alm) Graphis scripta (hassel)
Haematomma ochroleucum (alm) Leptogium lichenoides (bergvägg)
Peltigera praetextata (alm) Pertusaria coccodes (lönn)
Pertusaria coronata (alm)

Svampar

Hapalopilus nidulans (hassel)

Hulutorpet och Dämpekulla (E 3, centrala delen)

Fältdatum: 1993-04-14

Beskrivning

Skogsmarkerna mellan Hulu, Hägerstad och Fall är mycket märkliga.

Att markerna runt det numera försvunna torpstället Hulutorpet (de gamla inägorna) är igenvuxna med lövskog är inget märkligt i dessa trakter. Men längre upp mot SÖ, mot det som på kartan markeras som Dämpekulla finns intressantare ting. Västsluttningen av den bergrygg som ligger mot Fall ger förningar om detta. Här finns små bestånd av riktiga jätteträd av gran, tall och ek. Levande träd som måste vara åtskilliga hundra år gamla. Här finns torrtallar och tallågor som i Götaland har få, om några, motsvarigheter i grovlek. Längre mot Dämpekulla finns spridda gammal-ekar, tyvärr ibland omgivna av granplanteringar. Runt en bäckdal finns sedan en lövskog med åtskilliga jätteekar invuxna i en ganska ljus skog av gammal ek, asp, björk och gran. En del av ekarna är riktiga vrak. Här står alltså en månghundraårig ekgeneration och växer in i en ny generation av ek och löv. Hassel dominerar buskskiktet.

Mot öster finns i terrängen spår av odling - på kartan markerade som fornåkrar. Några spår av bebyggelse (Dämpekulla?) sågs ej. Runt och på dessa åkrar finns ytterligare gammelekar. Här

påträffades lunglav på några ekar. Öster om dessa finns tyvärr kalhyggen med spridda lite äldre ekar stående kvar.

En vacker bäckdal finns också vid Hulutorpet. Markerna här täcks av medelgrov ek med stort inslag av asp och björk. Vid bäcken finns klibbal och någon alm. I buskskiktet finns gott om hassel. Unggranar finns också i beståndet.

Från kryptogamsynpunkt bildar bäckarna, trots att de ej ligger i utpräglade raviner, viktiga mikromiljöer. På stenarna i bäckarna noterades *Dermatocarpon weberi*, *Fontinalis antipyretica* och *Porella* sp.

Bedömning

Vissa delar av detta område har en utpräglad och god jätteträdskontinuitet av ek. Även av tall och gran finns jätteträdskontinuitet. Det är möjligt att branterna mot Fall innehåller ved som gör att området får bedömas också ha lågkontinuitet av olika trädslag.

Kryptogamfloran i detta område måste bedömas vara av största värde. Många av gammelekarna har av tidskäl ej hunnit granskats.

Gammelträden måste vara utomordentligt värdefulla för evertebratfaunan. Ett rikt insektsliv knutet till ek, asp, tall och gran är att vänta i området.

Detta område borde avgränsas annorlunda. Eventuellt kan hela bergknallen mot Fall inkluderas för att få med hela ek-tall-komplexet.

Området kan möjligen ha ett skogsgenetiskt värde. Genom att ta bort allt barr yngre än 100 år kanske hela området skulle kunna bestå av ursprungliga barrprovinienster.

I de allra finaste ekområdena runt Dämpekulla bör granar dödas t ex genom ringbarkning. Inga fordon bör få köra i dessa delar.

De granplanteringar som finns i området är ett problem. Första - och omedelbara - åtgärden bör vara att hugga bort granarna runt gammelekar och gammeltallar. På sikt bör dessa granbestånd avvecklas helt. Eftersom området delvis vetter mot SV och granplanteringar kan fungera som filter för luftföroreningar och skydda känslig lavflora bör en närmare studie göras för att se om så är fallet i dessa marker.

Området har så höga värden att alla åtgärder bör planeras av sakkunniga biologer.

Stora delar av detta område är också av utomordentligt värde för den vitryggiga hackspetten då här finns gott om ved. Den goda tillgången på gammalt triviallov borgar för att området under lång tid framgent också kommer att ha dessa kvalitéer.

Sammantaget är detta ett av de värdefullaste områdena av de inventerade 1993. Det är självklart av reservatsklass och måste detaljinventeras och sedan skyddas på lämpligt sätt. I detta sammanhang kan de norra delarna ses som ett tillväxtområde.

Värdeklass 1.

Noterade arter

Hotklassade arter

Buxbaumia viridis (granlåga)

Chaenotheca hispidula (ek)

Scoliciosporum pruinosum (ek)

Caloplaca lucifuga (ek)

Schismatomma pericleum (ek)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (lind)
Herzogiella seligeri
Nowellia curvifolia (granlåga)

Aulacomnium androgynum (granlåga)
Homalia trichomanoides (lönn)
Ulota crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (alm, ek)
Bacidia rubella (alm)
Buellia violaceofusca (ek)
Chaenotheca trichialis (ek)
Chaenothecopsis cfr vainoiana (ek)
Cliostomum corrugatum (ek)
Graphis scripta (hassel, lind, lönn)
Lecidella achristotera (lönn)
Opegrapha rufescens (lönn)
Pertusaria amara (typ med små soral, ek)
Pertusaria hemisphaerica (ek)
Rinodina exigua (ek)

Arthonia vinosa (ek)
Buellia disciformis (lönn)
Calicium salicinum (ekbark)
Chaenothecopsis pusilla (ek)
Chrysothrix candelaris (ek)
Cliostomum griffithii (ek)
Haematomma ochroleucum (ek)
Lobaria pulmonaria (ek)
Peltigera praetextata (div lövträd)
Pertusaria leioplaca (lönn)
Pyrrhospora quernea (ek, lind)

Svampar

Hapalopilus nidulans (hassel)

Fall (E 3, östra delen)

Fältdatum: 1993-09-14

Beskrivning

Söder om Fall finns stora lövklädda marker. Det är gamla igenväxta inägor. I SÖ finns utefter en bäck en högvuxen, tät klibbalskog. Här finns också en gammal lind. Längre mot V, på andra sidan sedan länge övergivna åkrar, finns en markerad bergbrant som sträcker sig i NV-SÖ-lig riktning. Här växer en del äldre asp samt lite ek, rönn och björk, liksom gran. I kanten av bergbranten påträffades lunglav på några aspar. Hässlebrodd noterades i bergbranten.

Stora delar av inägorna är barrplanterade. Runt de gamla åkrarna finns hasselbuketter.

Bedömning

Det är fr a de västra delarna som har vissa värden från kryptogamflora-synpunkt. Möjligen kan värden finnas i hela bergryggen V om Fall och då binds detta område ihop med Hulutorpet-Dämpekulla-området. I övrigt kan området ha värden som hackspettprojekt. Om ca 20 år torde det finnas gott om ved av triviallöv i området.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Gullpudra
Hässlebrodd

Lavar

Caloplaca flavorubescens (asp)	Chrysothrix candelaris (lind)
Lobaria pulmonaria (asp, sälg)	Pyrrhospora querneana (lind)

S om Aspa (E 3, norra delen)

Fältdatum: 1993-04-14

Beskrivning

En kilometer söder om Aspa på östsidan av Asbyfjärden finns ett mindre lövbestånd i stark västsluttning. Det avgränsade beståndet är egentligen barrdominerat - gran och tall - men här finns inslag av ganska grov asp och björk. Granarna är genomgående medelgrova men här finns också någon grövre och äldre gran. Tall är däremot äldre och några gammeltallar finns. På lite bergigare partier står ett par äldre, knotiga ekar. På dessa påträffades några signalarter. Hassel noterades i buskskiktet och blåsippan förekommer.

Bedömning

Området är litet och är av begränsat värde från kryptogamsynpunkt.

Värdeklass 3-4.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Lavar

Chrysothrix candelaris (ek) Haematomma ochroleucum (ek)

Högmålen - Korpberget (E 5, norra delen)

Fältdatum: 1993-04-13

Beskrivning

Högmålen är en bondgård med vackert läge och ett omgivande landskap som tyder på långvarig traditionell skötsel. Trägårdesgårdar, ägovägar, naturliga betesmarker och betade barrskogar är inslag i markerna. Terrängen är mycket kuperad. Detta märks särskilt SÖ om gården där Korpberget är beläget. En markerad östbrant höjer sig här ca 100 m över Hovmanskärren. Ställvis finns här branta stup. Namnet Korpberget är väl valt då här häckar korp.

Sluttningen är delvis klädd med lövskog. Barrinslaget är dock rätt stort. I de allra brantaste partierna, eller snarare strax under - i blockskravel - finns ädla lövträd som lind, alm och lönn. Lindarna är ganska gamla, annars är träden tämligen unga.

I mindre branta partier är aspen ett markant inslag tillsammans med ek, björk, gran och tall. Lövträden här är ej särskilt gamla. Träden är dock, som bondeskog ofta är, olikåldrig. Buskskiktet utgörs fr a av glest med hassel. Hovmanskärren nedanför branterna täcks av barrsumpskog.

Fältskiktet i branterna utgörs av örtristyper. Hässlebrodd noterades.

Ur kryptogamsynpunkt är det fr a de brantaste avsnitten som är intressanta. Det är här man hittar de äldsta träden och de mest skyddade miljöerna. Särskilt de branta bergväggarna med lodytor och sipperytor är värdefulla mossmiljöer. Mattor av fjädermossor (Neckera crispa, N. complanata) och Amphidium mougeotii täcker bergväggarna.

Bedömning

En typisk nyckelbiotop där de värdefullaste ytorna torde kunna klassas som impediment. Det är av stor vikt att lindar, almar och lönnar invid bergväggar lämnas och får åldras. I söder finns triviallöv som på rätt lång sikt skulle kunna få betydelse från hackspettsynpunkt.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Mossor

Neckera complanata (bergvägg, lönn)
Nowellia curvifolia

Neckera crispa (bergvägg)
Ulota crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (lönn)

Caloplaca flavorubescens (asp)

Chrysothrix candelaris (lind)

Collema flaccidum (lönn)

Graphis scripta (lind, hassel)

Lecanactis abietina (gran)

Leptogium lichenoides (lönn)

Lobaria pulmonaria (lönn)

Lopadium disciforme (lind)

Mycoblastus sanguinarius (björk)

Nephroma arcticum (bergvägg)

Opegrapha cfr gyrocarpa (lind, med apothecier)

Parmeliella triptophylla (lind)

Peltigera collina (lönn)

Peltigera horisontalis (bergvägg)

Peltigera praetextata (div lövträd)

Sphaerophorus globosus (bergvägg)

Kärremåla (E 5, södra delen)

Fältdatum: 1993-04-14

Beskrivning

Kärremåla knapp är en bergknalle som höjer sig ca 125 m över den österut liggande sänkan med Hovmanskärren. Kärremåla kallas den gård som ligger söder om berget.

Norr om gården utbreder sig en ek-hasselskog. Här finns inslag av asp, björk och rönn. Beståndet är medelgrovt till grovt och ser till en början rätt ordinärt ut. Både mot NÖ och NV tilltar beståndets ålder och riktiga gammelekar står att finna. Det är sannolikt träd som står kvar efter en gammal avverkning av ett i äldre tid mycket mäktigt bestånd av gammelek. I skogen finns nämligen gott om mycket grova ekstubbar. Sluttningen i NÖ är mindre brant och övergår så småningom i ett hygge som kantar skogen.

I NV antar området rasbrantskaraktär. Även här finns gammelekar, om än ej så grova som i NÖ. Även döda gammeldräd står i branterna. Här finns också gammal lind som klänger i branterna och någon gammelalm.

En granplanterad gammal åkerlapp finns i beståndet.

Epifytfloran i skogen är artrik och bitvis riklig och välutvecklad. Särskilt på de gamla ekarna är epifytfloran rik. Många av signalarterna förekommer i goda populationer.

Bedömning

Ett stort område med lövskog. Området har mycket stora naturvärden knutna till kryptogamfloran. Här finns jätteträdscontinuitet av såväl ek, lind som alm. Även en viss lågakontinuitet (torra miljöer) finns i branterna i NV. Söderläget hos NV-branten gör att växtsamhällen med krav på hög luftfuktighet är sämre företrädade. Ändå draperar t ex luddlaven de gamla lindarna i branten.

Hela området bör detaljinventeras och skyddas som naturreservat. När det gäller skötsel aspekten så bör en försiktig framhuggning av de allra äldsta ekarna i NÖ göras. I övrigt torde fri utveckling vara det optimala i området. Eventuellt kan barr huggas bort i NÖ och köras ut med skonsamma fordon.

Värdeklass 1.

Noterade arter

Hotklassade arter

Calicium quercinum (ek) (ej belagd) Caloplaca lucifuga (ek)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (ek, lind)

Herzogiella seligeri (asplåga)

Lophozia longidens (ek)

Porella platyphylla (alm)

Barbilophozia barbata (ek)

Homalothecium sericeum (lind, ek)

Platygyrium repens (asplåga)

Ulota crispa (asp, hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (ek)

Bacidia hemipolia (ek, det Stefan Ekman)

Calicium adpersum (ek)

Arthonia vinosa (ek)

Buellia violaceofusca (ek)

Calicium salicinum (ekbark)

Chaenotheca trichialis (ek)	Chaenothecopsis pusilla (ek)
Chrysothrix candelaris (lind, ek, alm)	Cliostomum corrugatum (ek)
Cliostomum griffithii (ek)	Dimerella pineti (ek)
Graphis scripta (hassel)	Haematomma ochroleucum (ek)
Leptogium lichenoides (ek, asp, lind, alm)	Lobaria pulmonaria (ek)
Microcalicium disseminatum (ek)	Nephroma parile (ek)
Nephroma resupinatum (ek, lind)	Opegrapha vulgata (ek)
Peltigera collina (ek, lind)	Peltigera praetextata (div lövträd)
Pertusaria amara (ek, typ med små soral)	Pertusaria coccodes (ek)
Pertusaria flavida (ek)	

Svampar

Phellinus nigricans (björk)	Phellinus robustus (ek)
-----------------------------	-------------------------

Rocks mosse (E 8)

Fältdatum: 1993-04-20

Beskrivning

Detta objekt utgörs av två bestånd i en svacka som ligger i ett blockrikt, kuperat landskap mellan Rocks mosse och Sommen. Omgivningarna utgörs till stora delar av vidsträckta kalhyggen. Det sydligaste är nyligen upptaget och blocken lyser bleka och avskrapade bland hyggesavfallet.

Det västra beståndet bildas främst av en stor grupp mycket grova aspar som står runt en sänka efter avverkningen. I de fuktiga centrala delarna finns en del klibbal. Markerna är ganska näringsrika och man hittar bl a hässlebrodd, tibast, massor av blåsippa, skogstry och måbär i detta beståndet. En gammal stocklada från äldre tider står kvar i sänkans botten i väster. Beståndet är efter avverkningen ganska exponerat och eventuell epifytflora kommer att ta skada. Områdets jätteaspar kommer dock mycket snabbt att bli entomologiskt och ornitologiskt högtintressanta. I NV är beståndet mera orört. Mindre hackspett noterades vid genomgången.

Kryptogamfloran i denna del av objektet studerades också i det s k URK-projektet 1986.

Det östra beståndet ligger NÖ om en betesmark och gränsar till Rocks mosse. Markerna är flacka och fuktiga. En vacker källa mynnar i de södra delarna. En stor svämkägla har bildats och i vattnet simmar bäckbräsma. Trädsiktet domineras av grov klibbal och med inslag av gran, björk och i kanterna asp. Klibbalsbeståndet har bitvis karaktär av alkärr med välutvecklade socklar. En del grövre lågor finns i denna del, bl a av asp, på vilka mossorna Herzogiella seligeri och Buxbaumia viridis noterades.

En äldre ek står i kanten av betesmarken strax intill det avgränsade beståndet.

Bedömning

Området har skadats av olika ingrepp men har fortfarande en del värden från kryptogamsynpunkt. Vedsvampfloran kan framledes bli än intressantare liksom insektsfaunan. Dessa skyddas dock enklast med någon slags avtal med markägarna. Det är viktigt att triviallövet får utvecklas fritt. Däremot kan barrträd avverkas.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Buxbaumia viridis Acrocordia cavata (asp)
Scoliosporum pruinatum (klibbal)

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Desmeknopp Gullpudra
Skärmstarr

Mossor

Herzogiella seligera Homalia trichomanoides (asp)
Ulota crispa (hassel) Rhytidiadelphus loreus (URK, sannolikt försvunnen nu)

Arthonia didyma (ek) Arthonia vinosa (URK)
Bacidia arceutina (asp) Calicium salicinum (URK)
Caloplaca flavorubescens (asp) Dimerella pineti (klibbal)
Graphis scripta (hassel) Micarea prasina (klibbal)
Peltigera praetextata (asp)

Sjövik (E 9)

Fältdatum: 1993-09-20

Beskrivning

Öster om Norra Vifjärden ligger Sjövik på en udde som sticker ut i sjön. Landskapet runt omkring är ganska kuperat och utgörs av åkrar, betesmarker och en hel del lövskogsbestånd. Markerna är påfallande blockrika vilket särskilt ger prägel åt betesmarkerna.

Tre bestånd har avgränsats för genomgång i denna inventering. Det största ligger i NV. Det ligger runt en bergknalle som täcks av tallskog. I de blockrika sluttningarna finns lövskog av olika slag. Det som främst gör intryck här är den rikliga förekomsten av grov asp i de östra delarna. Här finns också ek, gran, tall och någon rönn men dessa träd är inte lika intressanta. Av asp finns en hel del lågor och torrträd. I buskskiktet finns hassel. Även hassel har producerat ved. Skogen är olikåldrig och luckig och har betats till inte allt dör länge sedan.

I fältskiktets våraspekt märks gott om blåsippor.

Asparna har en riklig mosspåväxt av arter som Pylaisia polyantha, Frullania dilatata, Radula complanata och Hypnum cupressiforme. Av lavar antecknades en del intressanta arter.

Längre mot väster runt berget finns en brant med några almar och en riktig gammelek. På eken fanns flera intressanta lavar. Nedom branten fanns en liten sumpskog av klibbal.

Ytterligare svackor med klibbal kantar beståndet i söder. Ännu längre mot söder finns ytterligare en bergig kulle. Den täcks av en yngre skog av asp, björk och enstaka ekar, tallar och granar. Hassel bildar buskskikt. Det mest intressanta i detta bestånd är en grupp gamla lindar i bergkullens nordöstsida. På dessa antecknades en del signalarter.

I öster ligger ett litet bestånd med ganska grov asp som ingick som tredje yta i detta objekt. Björk liksom ett tätt buskskikt av hassel kännetecknar också detta område. Det är mindre intressant från kryptogamsynpunkt.

Bedömning

Det är främst aspen i området som är av intresse från kryptogamsynpunkt. Aspen här är också av intresse från hackspettsynpunkt. I övrigt finns vissa värden knutna till enskilda träd eller trädgrupper av ek och lind. Området är rikt på naturliga refugmiljöer. Asp, tall och viss mån andra trädslag är säkert värdefulla från evertebratsynpunkt. Sammantaget är detta också ett stort objekt.

Åtminstone det norra området bör lämnas till fri utveckling. I vart fall asp bör lämnas liksom alla äldre träd av andra trädslag.

Värdeklass 1-2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Acrocordia cavata (asp) Chaenotheca hispidula (ek)
Schismatomma pericleum (ek)

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Gullpudra

Mossor

Antitrichia curtipendula (asp) Bryum flaccidum (ek)
Herzogiella seligeri Homalothecium sericeum (asp, ek)
Plagiomnium cuspidatum (ek) Ulota crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (ek)	Bacidia arceutina (asp)
Bacidia rubella (lönn)	Biatora vernalis (asp, lind)
Buellia violaceofusca (ek)	Chrysothrix candelaris (björk)
Graphis scripta (hassel)	Haematomma ochroleucum (ek)
Leptogium lichenoides (asp, ek)	Leptogium teretiusculum (asp)
Lopadium disciforme (ek, lind)	Peltigera collina (lind)
Peltigera praetextata (div lövträd)	Pertusaria coccodes (ek)
Pertusaria flavida (ek)	Pertusaria pertusa (rönn, ek)

Idebo (E 10-15)

Fältdatum: 1993-09-21

Beskrivning

Runt Idebo utbreder sig ett mycket varierande lövskogslandskap. Närmast bebyggelsen i alla riktningar finns stora rester av äldre tiders lövtäktbruk. Askar och lindar med spår av hamlingsfinns i stort numerär. Många av träden är grova och gamla. En del av träden står på mark som uppenbarligen varit slåttermark i äldre tid. T ex de gamla askar som är nedom gården. De blockrika markerna mellan gården och sjön med gamla lindar och de steniga branterna norr om gården med hamlade askar har däremot knappast varit slåttermarker. Dessa gamla träd hyser en rik lav- och mossflora med flera hotklassade arter. I dessa bestånd finns många andra trädslag som ek (vissa mycket grova träd), lönn, alm, asp och björk. Allra längst i norr, norr om vägen, finns ett fuktigt parti där klibbal är ett viktigt inslag. I nordväst, i sluttningen, är skogen dominerad av ganska gammal asp som håller på att dö av. Här finns också ett visst inslag av medelgrov ek.

Stora delar av området har en rik lundflora. Kryptogamfloran i dessa delar har studerats i det så kallade URK-projektet 1986.

Området som på kartan markeras 3a är mycket heterogent. Här finns ovan vägen en ganska ung blandskog av rönn, körsbär, björk och ask. Här ligger också en död gammelek. Nedom vägen ligger en bergbrant orienterad mot norr och bildande en svacka. Här står en del grova döende klibbalar och rönnar. Annars är det fr a asp som är ett viktigt trädslag i branten. Tall dominerar på de torraste, bergigaste delarna. I sluttningarna nedom branten finns ett antal, kanske hundraåriga jättestubbar av ek. Några ekkumpar ligger ännu kvar. En massaker av gammelek tycks ha skett här i samband med ägoskiftena i början av seklet.

Delområde 2 utgörs av ek och björk med inslag av tall och gran. Buskskiktet bildas av hassel. Detta bestånd är yngre och det har dessutom gallrats på triviallöv vilket är förvånande då detta är ett viktigt bestånd för vitryggig hackspett. Allra längst mot SÖ i detta delområde är skogen snarast en sumpskog av klibbal och björk. Tall finns också här. Även denna del är tyvärr gallrad.

Bedömning

Ett mycket varierat lövskogsområde av högsta klass. Naturvärdena är främst av typen lövängsrest men även brantpartier och sumpiga avsnitt finns.

Jätteträds/gammelträdiskontinuitet finns av flera arter. Särskilt ska här framhållas ask och lind. Mycket gamla träd finns också av andra trädslag t ex klibbal, rönn och asp. Branten längst i söder har viss kontinuitet av gammal asp och aspvad.

Området är av reservatsklass. Det bör detaljinventeras. Här finns säkert också entomologiska värden. Det ingår dessutom i områden som är av stor vikt för vitryggig hackspett. Skötselplan måste upprättas då naturvärdena är av ganska skiftande slag. Man skulle t ex kunna kapa högstubbar av asp i de norra delarna för att skapa substrat för hackspettens insektsfauna.

Värdeklass 1.

Noterade arter

Hotklassade arter

Nyholmiella gymnostoma (asp)

Gyalecta ulmi (ask)

Gyalecta flotoi (ask - på flera ställen)

Sclerophora farinacea (ask)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (URK)	Herzogiella seligeri
Homalia trichomanoides (URK)	Porella platyphylla (URK)
Rhytidiadelphus loreus	Ulota crispa (rönn)

Lavar

Acrocordia gemmata (ask, lönn)	Arthonia vinosa (URK)
Bacidia rubella (ask)	Buellia alboatra (ask, lind)
Calicium salicinum (URK)	Mycobilimbia sabuletorum (URK)
Chaenothecopsis pusilla (ask)	Chrysothrix candelaris (klibbal, ek)
Cyphelium inquinans (klibbal)	Graphis scripta (rönn)
Haematomma ochroleucum (ek)	Leptogium lichenoides (URK)
Leptogium teretiusculum (asp)	Micarea prasina (asp)
Nephroma parile (rönn)	Opegrapha varia (ask)
Parmeliella triptophylla (URK, ask)	Peltigera collina (rönn)
Peltigera praetextata (asp, rönn)	Pertusaria pertusa (ek)
Physcia tenella (ask)	

Mjölkudden (E 10-15)

Fältdatum: 1993-09-21

Beskrivning

Detta område utgörs av en smal remsa mellan en körväg och Eldsviken i Sommen. Här finns strödda, grövre aspar tillsammans med gran (dominerande) och ek, rönn och björk. Någon tall och sälg finns också. Sommens strand är här som på många andra håll stenig och blockrik. Intressantaste delen i detta område är den sydligaste delen (strax utanför markerat område) där en grupp klibbalar växer i en sänka omgiven av några almar och lönnar i den steniga sluttningen. Hassel finns här i buskskiktet. Mot söder utbreder sig stora kalhyggen.

Bedömning

Området är mest av typen nyckelbiotop där den sydligaste delen har vissa värden.

Värdeklass 3.

Noterade arter

Hotklassade arter

Arthonia spadicea (klibbal)

Signalarter och andra arter

Lavar

Acrocordia gemmata (alm)

Bacidia subincompta (avvikande form)

Graphis scripta (hassel)

Bacidia rubella (alm)

Chrysothrix candelaris (alm)

Haematomma ochroleucum (klibbal)

Koklämman (E 10-15)

Fältdatum: 1993-09-21

Beskrivning

En smal remsa i kraftig sluttning på Eldsvikens västra sida. Beståndet är egentligen talldominerat. Här förekommer en del äldre asp och björk. Terrängen är ganska bergig med tunna jordlager. Beståndet är exponerat. Bedömning

Området har sannolikt endast begränsade värden från kryptogamflorasynpunkt.

Värdeklass 4.

Lebergsudden (E 10-15)

Fältdatum: 1993-09-21

Beskrivning

Lebergsuddens södra spets täcks av en aspskog. I de nordöstra delarna är terrängen brant sluttande och blockrik. Detta är det mest orörda avsnittet. Här står en del gamla tallar från äldre trädgenerationer. Någon äldre sälk finns också här. I söder och väster finns yngre skog med ganska stort inslag av tall. Tallstubbar tyder på ingrepp i äldre tid. Skogen har ej rörts under senare tid. På några ställen i Ö finns små hasselbestånd.

Bedömning

De från kryptogamsynpunkt intressantaste delarna är den blockrika sluttningen. Naturvärdena kretsar här kring aspen. Området är naturligtvis mycket viktigt från hackspettsynpunkt då en hel del aspved, både stående och liggande, finns i beståndet.

Värdeklass 2-3.

Noterade arter

Hotklassade arter

Acrocordia cavata (asp)

Signalarter och andra arter

Lavar

Chrysothrix candelaris (klibbal) Peltigera praetextata (asp)

V om Björkbacken (E 10-15)

Fältdatum: 1993-09-21

Beskrivning

Uppe mellan ett par höjder, norr om Leberget, omgivet av stora kalhyggen ligger ett litet lövbestånd. Det domineras av medelgrov asp, ek och björk. Gran bildar ett ganska stort inslag. Här finns också några lindar samt tall och oxel. I buskskiktet finns hassel. Ett par små bergväggar ger visst skydd för området som annars ligger exponerat.

Bedömning

Området har begränsat värde från kryptogamsynpunkt. Hänsyn enligt SVL torde räcka för att spara områdets naturvärden som främst är knutna till lindarna och asparna. Området kan emellertid tänkas ingå i en större planering för vitryggig hackspett.

Värdeklass 3-4.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Mossor

Homalothecium sericeum (lind)

Lavar

Chrysothrix candelaris (ek) Peltigera praetextata (asp, ek)

No om Grinden (E 10-15)

Fältdatum: 1993-09-21

Beskrivning

Mellan Kråkfjärden och Ideboviken finns en djup sprickdal som omges av stora höjder, särskilt västerut. Höjdskillnaden är nästan 80 m. Denna östsluttning hyser en imponerande lövskog vid brantens fot. Den lövtäckta branten avbryts av ett hygge som skär ner i de mellersta delarna.

Linden utgör ett viktigt trädslag i hela brantens sträckning. Ganska grova och högvuxna träd finns fr a i de södra delarna. I de mellersta delarna finns stora bestånd av grov och mycket grov asp. En del av dessa har börjat falla. I beståndet finns en hel del inslag av andra lövträd som ek, klibbal, rönn och björk. Även alm och ask finns i mindre mängd. På flera ställen finns stora gammelgranar. Buskskiktet bildas av hassel, ställvis rikligt. Tibast noterades.

I hela branten finns grova stubbar av ek som pekar på att en kraftig avverkning av lövträd skedde här för runt ett sekel sedan.

Frapperande i branten är den rika lundfloran med myska, trolldruva, skogsstarr, sårläka, tandrot, långsvingel (nedom branten i N), vårärt och skärmstarr (fuktiga partier). Svart trumpetsvamp noterades vid besöket.

Området frekventeras flitigt av den vildsvinstam som finns på Aspanäset.

I nederdelen av denna brant finns ett långt område med tät granplantering. En omvandling även av de övre delarna av branten till denna typ av skog skulle spoliera stora naturvärden.

Bedömning

Ett topografiskt mycket gynnat område med stor potential för att hysa värdefull kryptogamflora. Tyvärr har stora delar av området utsatts för en större avverkning runt sekelskiftet. Inga hotklassade arter kunde noteras vid denna genomgång. Området är stort och sannolikt finns sådana arter som förbigåtts vid denna inventering. Marksvampfloran torde också vara av intresse. Troligen är områdets insektsfauna av stort värde.

Den gammelträdiskontinuitet som finns i detta bestånd rör främst tall som det finns riktiga gamlingar av i slutningen. Lövskogskontinuiteten torde dock inte vara bruten i området.

Området har stora värden som lundfloralokal. Trots att inga hotklassade kryptogamer noterades vid denna genomgång bör detta område skyddas - förslagsvis som naturreservat. Detta eftersom det ansluter till bestånd i närheten av stort värde (Idebo) och då det har stora förutsättningar att snabbt bli en värdefull hackspettbiotop (åtskilligt med mycket grov asp finns i beståndet). Det är dessutom ganska stort.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

myska	trolldruva
skogsstarr	sårläka
tandrot	långsvingel

Mossor

Antitrichia curtipendula (ask)	Homalia trichomanoides (ask)
Homalothecium sericeum (lönn)	Marsupella emarginata (sipperyta)
Neckera complanata (ask)	Ulota crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (alm)	Chrysothrix candelaris (ek)
Collema flaccidum (lönn)	Graphis scripta (hassel)
Leptogium lichenoides (lönn)	Nephroma parile (asp, lönn)
Peltigera collina (lönn)	Peltigera praetextata (div lövträd)

Aspenäs gamla tomt (E 10-15)

Fältdatum: 1993-09-21

Beskrivning

Långt ut på Aspanäset ligger en höjd som kallas Tobaksbergen. Söder om denna sluttar terrängen svagt mot SV ned mot Norra Vifjärden. I denna sluttning låg förr det gamla Aspenäs. Här ligger också en gammal stensatt brunn - Birgittakällan. I slutet av 1600-talet flyttades gården härifrån och lades längst ut på udden där den nu ligger. Aspenäs förvärvades av Boxholms skogar 1902 blir man upplyst om på en skylt vid platsen för den gamla tomten.

Att denna plats först valts som plats för boende förefaller ganska naturligt om man tittar närmare på markens bördighet. Hela sluttningen ned mot sjön är dessutom fri från block på ett sätt som är ovanligt i terrängen runt Sommen. I skogen ligger spridda små odlingsrösen/plockrösen men terrängen är påfallande slät och jämn. Här måste ha funnits högproduktiva ängar och åkrar i äldre tid. Man kan anta att de militära dignitärer som tog över stället under stormaktstiden lät fåfängan styra och flyttade sätesgården längst ut på udden.

Idag täcks detta område av en ekdominerad skog med stort inslag av björk och enstaka alm, säl, ask och asp. I de övre delarna är aspinslaget större. I en fuktig svacka i de centrala delarna finns bestånd av ask och klibbal. Trädbeståndet är här lite äldre - en del av askarna är markant äldre än skogen i genomsnitt och här noterades lunglav. Träden i skogen är annars ej särskilt gamla men är ändå, på goda boniteten, rätt grova. Hassel bildar buskskikt i nästan hela skogen.

Fältskiktet i skogen är ganska magert och artfattigt vilket inte förvånar om skogen övergått från en glest trädbevuxen gräsmark till en tät skog.

Skogen tycks av alla ekstubbar i skogen att döma ha varit utsatt för en stor avverkning runt sekelskiftet, kanske i samband med Boxholms övertagande av markerna. Någon enstaka ek från den äldre tiden står kvar och hyste naturligtvis en del intressanta epifyter. Den nuvarande ekgenerationen tycks av grenverket att döma vara uppkommen i ett ganska öppet landskap. Man ställer sig lite frågande till hur området användes under de första decennierna under 1900-talet. Idag kan skogen betraktas som ett representativt exempel på ek-hassel-skog.

I det avgränsade området ingår också lövbestånd runt det lilla torpet Sandbäcken. Trädsiktet är här mera varierande både i ålder och trädslagssammansättning. Oxel, ek, lönn och tall finns närmast bebyggelsen. Längre mot söder tillkommer ask, björk och klibbal. En del av detta område var under 1993 hästbetad.

Kryptogamfloran i större delen av detta objekt studerades i det s k URK-projektet 1986.

Bedömning

Detta område är något svårbedömt ur kryptogamsynpunkt. Ett ganska stort kontinuitetsbrott har förevarit i skogen. Några få rester av den äldre skogsgenerationen finns kvar i form av äldre ekar och askar. Den släta, okuperade terrängen har också medfört att naturliga refugmiljöer är få.

Områdets storlek och goda bonitet gör att det på sikt kommer att utvecklas till ett mäktigt lövskogsområde. Detta gör att det antagligen är av stort potentiellt värde från hackspettsynpunkt. För att göra komma med förslag på lämplig markanvändning i detta område krävs ett större underlag som också medger landskapsekologiska bedömningar. I ett sådant sammanhang är detta ett viktigt område.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Arthonia leucodontis (ask, på Leucodon sciuroides) Biatorella monasteriensis (ek, ask)
Chaenotheca hispidula (ek)

Signalarter och andra arter

Mossor

Homalothecium sericeum (ask) Porella platyphylla (URK)

Lavar

Acrocordia gemmata (ask)	Arthonia vinosa (ek)
Bacidia rubella (ask)	Calicium salicinum (URK)
Chrysothrix candelaris (ask)	Cliostomum griffithii (ek)
Leptogium lichenoides (URK)	Leptogium teretiusculum (ek)
Lobaria pulmonaria (ask)	Peltigera praetextata (ask)
Pertusaria pertusa (ask)	Sclerophora nivea (ask)

Aspenäs (E 10-15)

Fältdatum: 1993-09-21

Beskrivning

Runt Aspenäs finns ett antal bestånd som avgränsats för denna inventering.

Längst i norr finns remsor av främst klibbal utefter Sommens stränder (bestånd 21 på kartan). Klibbalarna är ej särskilt gamla. De står exponerat och någon intressant epifytflora noterades ej. SV om gården finns två större lövbestånd. Det östra (bestånd 20 a på kartan) utgörs av ekdominerad skog som omger ett par stora fuktiga sänkor med klibbal. Björk och asksly finns. Träden är medelgrova. Marken är flack och rätt stenig.

Längre mot väster (bestånd 20b) fortsätter sumpskogen, här med alar med välutvecklade socklar. Sumpskogen övergår mot väster i översilad typ med Thuidium tamariscinum som dominerande markmossa. På fastare mark finns ek, björk och längst i SV ett bestånd med ask och alm samt några aplar. Även i detta bestånd är de flesta träd medelgrova. Vissa grova träd finns dock här. Ett par ekar når nästan en meter i diameter men de torde ej vara särskilt gamla. Boniteten är här mycket god.

Dessa marker, som förr antagligen var ängsmarker, skiljs från de högre liggande forna åkrarna av en bred stenmur. Åkrarna är idag täckta av planterad gran.

I öster finns i svag NÖ-sluttning ett större bestånd av ek, asp och björk med ett välutvecklat buskskikt av hassel. Här finns också en del gran. Träden är genomgående medelgrova. Det är en typisk blåsippemark med gott om kranshakmossa.

Bedömning

Detta område är av ganska begränsat värde från kryptogamflorasynpunkt. Lövbestånden är stora och skulle kunna få stor betydelse ur fågelfaunasynpunkt. Detta är ett område där ek och ask

skulle kunna odlas medan triviallövet i stort fick utvecklas fritt. Detta objekt innehåller från landskapsekologisk synpunkt viktiga ytor.

Värdeklass 2-3.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Lavar

Acrocordia gemmata (ask)

Chrysothrix candelaris (ek)

Peltigera praetextata (ask)

Sånna (E 16)

Fältdatum: 1993-04-14

Beskrivning

NÖ om Sånnan i svag sluttning mot Norra Vifjärden i Sommen ligger detta objekt. Jordlagren är här djupa, näringsrika och lätt översilade moräner. Säkert är detta gammal ängsmark som vuxit igen. Nu täcks stora delar området av ett av traktens största hässlen. Hasseln är delvis gammal och grov. Massor av död hasselved finns i beståndet. Utöver hassel är klibbal och ek framträdande, men träden är mestadels ej särskilt grova. De få lite grövre ekar som finns i beståndet är ej särskilt gamla. Grova björkar finns här och var. Även enstaka, ganska grov, asp liksom gran finns. Vissa partier kan klassas som klibbal-hassel-skog - en något märklig skogstyp.

Fältskiktet är av örttyp, nästan av lundflora-typ. Våraspekten med svalört och sippor var i full blom vid besöket.

Från kryptogamsynpunkt är det framför allt svampfloran som är intressant. Den myckna hasselveden gör att vedsvampar av olika slag är rikt företrädade. Kuddticka, alticka och Stereum rugosum finns i väldiga mängder. T o m fnöskticka noterades på hassel. Sannolikt är även marksvampfloran intressant även om årstiden ej var den rätta för att konstatera detta. Hässlen är också ofta intressanta tryffelmarker.

Lövmarker som denna är ofta intressanta fågelmarker. Vid genomgången noterades stjärtmes, gärdsmyg och stenknäck.

Bedömning

En viktig vedsvamplokal för arter knutna till hassel. Det är viktigt att denna lokal ges lämpligt skydd då så mycket av omgivningarna - förr sannolikt av liknande karaktär - numera huggits ner. Ett problem med hässlen på sikt är att hasseln så småningom kan dö ner då ett tätare trädskikt bildats. Man kan således tänka sig en skötsel som går ut på att t ex vissa av träden avverkas, t ex eken.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Mossor

Herzogiella seligeri

Ulota crispa (hassel)

Lavar

Dimerella pineti

Svampar

Dichomitus campestris (hassel)

Encoelia furfuracea (hassel)

Hapalopilus nidulans (hassel)

Svensbo lövskog - Sjöarp (E 18)

Fältdatum: 1993-04-19

Beskrivning

På Torpöns norra sida finns ett vidsträckt lövskogsområde. Stora delar är gamla lövängar som vuxit igen. I de nordligaste delarna finns partier som är så blockrika och steniga att den enda fodertäkt som bedrivits sannolikt har varit lövtäkt. Detta framgår av att här står ett antal riktiga gamlingar av lind som visar spår av hamling. I andra delar finns gamla hammelstubbar av fr a ask. En av södra Sveriges största almar står nedom Börshult och härrör från tider långt tillbaka. I övrigt finns löv av skiftande slag. I de östligaste delarna är ädellövinslaget litet. Här dominerar björk med inslag av ask, alm och sälg. Denna del har yngre trädskikt och kortare skoglig kontinuitet. Runt Svensbo finns stora mängder hamlad ask. Trädskiktet är rikt på andra ädla lövträd som alm och lönn. Även asp och björk finns i detta beståndet. Tyvärr har en del av de gamla hamlade träden fällts. En gärning som, mot bakgrund av dessas naturvärde, är mycket långt från tillämpad naturvårdshänsyn.

I nordsluttningen med de gamla lindarna dominerar ganska grov asp och björk. Ännu längre mot V vidtar ett stort område med ek, asp och björk. Här har en del gallringar skett. Här finns emellertid trots detta en hel del död asp. Annars finns här inte några riktiga gammelträd.

Markerna är genomgående av örtyyp. I vårfloran noterades utom nedan angivna arter även blåsippa, hässlebrodd och vårlök.

De östra delarna betas.

Kryptogamfloran i större delen av detta delområde studerades i det s k URK-projektet 1986.

Bedömning

Detta är en av de finaste lövängsresterna i Sommentrakten. Gammelträdiskontinuitet finns av ask, lind och alm. Området är av största värde från kryptogamflorasynpunkt.

Området måste också anses vara av stor betydelse för vitryggig hackspett.

De gallringar som skett, av bl a triviallöv, är naturligtvis till stor skada för området som hackspettlokal.

Området bör avsättas som naturreservat. En utförlig dokumentation av området kryptogamflora bör ske. Vid skötseln av området är det av vikt att se till att gammelträdiskontinuiteten bevaras.

Detta kan innebära att vissa hammelstubbar friläggs något och att vissa medelålders träd huggs fram som rekrytering av nya gammelträd. Eventuellt skulle topphuggning av några träd också kunna ske.

Värdeklass 1.

Noterade arter

Hotklassade arter

Biatorella monasteriensis (ask, lind)	Calicium quercinum (lönn, ej belagd)
Caloplaca lucifuga (lind)	Gyalecta flotowii (ask)
Gyalecta ulmi (alm, ask)	Sclerophora farinacea (ask)

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Desmeknopp	Skärmstarr
Murgrönsveronika	Tandrot
Gullpudra	

Mossor

Anomodon longifolius (alm, ask, asp)	Anomodon viticulosus (alm)
Herzogiella seligeri	Homalia trichomanoides (alm)
Homalothecium sericeum (alm, lind)	Neckera complanata (ask, lönn, asp)
Porella platyphylla (ask)	

Lavar

Acrocordia gemmata (ask, lind)	Arthonia cinereopruinosa (alm)
Bacidia rubella (alm)	Buellia alboatra (alm)
Buellia violaceofusca (lind)	Calicium salicinum (lindbark)
Chaenotheca phaeocephala (alm)	Chaenotheca trichialis (ask)
Chrysothrix candelaris (alm)	Cliostomum corrugatum (alm)
Graphis scripta (hassel, ask)	Haematomma ochroleucum (lind)
Leptogium lichenoides (ask, lönn)	Mycobilimbia sabuletorum (ask)
Peltigera praetextata (ask, alm)	Pyrrhospora quernea (lind)

Forsnäs (E 22-23)

Fältdatum: 1993-04-13

Beskrivning

Detta område utgörs av en bred udde som sticker ut sjön Östra Lägerns nordöstra del. Området utgörs av betad hagmark och en åker i de östra delarna och mer utpräglad skogsmark i väster. Terrängen sluttar svagt mot söder. En mindre bergkulle finns i hagmarkens västra del. En ägoväg leder ner i beståndet.

I de östra delarna dominerar ek med inslag av björk. De flesta ekarna är medelgrova men något grövre träd finns.

I de västra delarna finns också rikligt med asp, särskilt vid åkern. Inne i skogen finns riktigt grov asp. Många av asparna är hålträd. Här är också inslaget av gran stort. Eken är fåtaligare. Stubbar och avverkningsrester av ek (ganska gamla) finns i områdets västra del. Björk finns även här som inslag. Allra längst i väster har gran och björk avverkats för något år sedan.

Vid stranden domineras skogen av björk och klibbal.

I hela området finns glest med hassel.

Markerna utgörs av såväl ristyper som örtrikare typer med t ex blåsippa. I de östra delarna finns inslag av gräsmarksväxter. Blockrik, fuktig mark finns i väster.

Lavfloran ser ganska välmående ut. Busklavarna (t ex slånlar, brosklar och skägglavar) är välutvecklade trots att området är exponerat mot väster.

Bedömning

Området är stort. Mängden av ek är imponerande även om trädens ålder för det mesta är rätt låg. Någon ek är dock äldre och där noterades enstaka hotklassade arter. Det är dock aspen som har de största förutsättningarna i området.

För att bevara området från kryptogamsynpunkt så bör äldre ekar liksom några knotiga och några välvuxna yngre ekar sparas vid eventuella virkesuttag av ek. Ett uttag av detta trädslag är dock från naturvårdssynpunkt acceptabelt. Genom att spara ekar enligt ovan kan dock en kontinuitet av ek skapas (återupprättas). Kontinuitetsbärande moderträd av ek av riktigt god kvalité saknas.

Gran skulle kunna plockhuggas bort helt och hållet i hela beståndet.

När det gäller asp så bör detta trädslag lämnas helt utan åtgärder både från den vitryggiga hackspettens och kryptogamfloras synpunkt. Områdets storlek borgar för att detta kan bli ett viktigt område för hackspettfaunan.

Bete är ingen nackdel.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Acrocordia cavata (asp)

Caloplaca lucifuga (ek)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (ek)

Homalothecium sericeum (ek)

Leucodon sciurioides (ek)

Lavar

Acrocordia gemmata (asp)

Arthonia vinosa (ek)

Bacidia rubella (asp)

Buellia violaceofusca (ek)

Calicium salicinum (ekbark)

Caloplaca flavorubescens (asp)

Catillaria nigroclavata (asp)

Chaenotheca trichialis (ek)

Chrysothrix candelaris (ek)

Cliostomum griffithii (ek)

Haematomma ochroleucum (ek)	Leptogium saturninum (asp)
Peltigera praetextata (asp)	Pertusaria flavida (ek)
Physcia tenella (asp)	Pyrrhospora quercea (ek)

Loftakullen (Sommarhagen) (E 29)

Fältdatum 1993-09-24

Beskrivning

En smal, våt sänka skiljer sjön Malgen från Lillsjön och Sommen NÖ om Malexander. Mellan Sommarhagen och denna sänka reser sig Loftakullen ett fyrtiotal meter upp.

Kullen täcks av lövdominerad skog i norr. Aspen är här det viktigaste trädslaget. Här finns också björk och ett stort inslag av gran och tall. Asparna är medelgrova till grova. Även rönn finns. I de östra delarna finns ett par gamla lindar vid ett par jätteblock. I norr övergår skogen i en tall- och enbusklädd naturlig betesmark. Hela området ingår i ett hästbete. Beståndet är ganska opåverkat av sentida skogliga åtgärder.

Av asp finns, fr a i väster, en del lågor och torrträd. På detta trädslag påträffades också en hel del intressanta epifyter. Fällmossan draperar vissa av asparna. Hotklassade arter noterades också på de gamla lindarna.

Mot söder, vid Lillsjöns östsida, ovanför vägen, finns ett litet bestånd som avgränsats för inventering. Det är genomgående täckt av ungskog - en gammal inäga. Trädskiktet består av björk, tall och asp samt någon rönn. Intressanta kryptogamer knutna till trädskiktet torde saknas.

Bedömning

Åtminstone den västra delen av slutningen samt beståndet runt de gamla lindarna bör skonas från skogliga åtgärder. På kullen finns också gamla barrträd av intresse. Därför bör den barrdominerad södra delen också studeras innan slutgiltigt ställningstagande tas till områdets framtida markanvändning.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Nyholmiella gymnostoma (asp)	Collema subnigrescens (asp)
Schismatomma pericleum (lind)	Lentaria epichnoa (asplåga)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (asp) Homalothecium sericeum (lind)

Nyholmiella obtusifolia (asp)

Ulotia crispa (rönn)

Lavar

Buellia violaceofusca (lind)

Caloplaca flavorubescens (asp)

Chaenotheca trichialis (lind)

Chrysothrix candelaris (lind)

Haematomma ochroleucum (lind)

Leptogium saturninum (asp)

Peltigera collina (asp, lind)

Peltigera praetextata (div lövträd)

Pyrrhospora quernea (lind)

Svampar

Inonotus rheades

Somvik (E 37-38)

Fältdatum: 1993-09-20

Beskrivning

NV om Somvik finns ett större lövområde. Beståndet är emellertid synnerligen homogent och innefattar vitt skilda lövskogsbiotoper. I sydvästsluttningarna ned mot vägen mellan Mjölby och Malexander utgörs skogen av ganska ung, exponerad skog, delvis av krattyp med ek och asp samt inslag av olika lövträd som lönn, sälg, lind körsbär och barrträd. Terrängen sluttar ganska brant och markerna är torra. Dessa delar innehåller någon äldre ek och lind. Från kryptogamflorasynpunkt är dessa delar mindre intressanta.

Intressantare är de delar som ligger bakom dessa bergryggar. På kartan ges de nummer 11 och 14. Det sistnämnda delområdet utgörs i huvudsak av små nord- och östsluttningar. Här finns lönn, alm och mycket asp som viktiga träd för epifytfloran. Beståndet utgörs också av björk och gran. På lönnar och almar noterades lunglav. Hassel förekommer rikligt, längst i norr bildande hässlen. Slätbarksfloran innehöll dock inga märkligare arter. Delområde 11 är en betad hage med en hel del äldre lövträd. Askar, lindar (på en bergknalle) och lönn har den intressantaste epifytfloran.

Norr om delområde 11 ligger ett lövklätt kärr med björk, klibbal och någon gran.

I detta område har också inkluderats en yta i nordsluttningen ner mot Gransjön. Området är i de övre delarna asprikt men björk och sälg förekommer också bland lövträden. Hela området är rikt på gran och de norra delarna av det avgränsade området är ren granskog. Lövområdet är således mindre än det avgränsade. Sluttningen är näringsrik och asparna är ställvis grova. En jättelåga av asp ligger utmed stigen ner till sjön.

Bedömning

Området har stora värden som varierande lövskogslandskap. Från kryptogamsynpunkt är områdena 11 och 14 de mest värdefulla. Dessa naturvärden är främst knutna till ask, alm, lönn och asp. Här noterades flera hotklassade arter.

Klass 1-2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Arthonia leucodontis (ask) Biatorella monasteriensis (ask)
Collema occultatum (asp)

Signalarter och andra arter

Mossor

Homalia trichomanoides (lönn) Nyholmiella obtusifolia (asp)
Porella platyphylla (bergvägg) Ulota crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (ask, lönn, lind)	Bacidia arceutina (asp)
Bacidia rubella (ask, lönn)	Calicium salicinum (lönn, aspved)
Caloplaca cerina (ask)	Catillaria globulosa (aspved)
Chrysothrix candelaris (lind, ek)	Collema flaccidum (ask, lönn)
Haematomma ochroleucum (lind)	Leptogium saturninum (ask, asp)
Lobaria pulmonaria (alm, lönn)	Opegrapha rufescens (ask)
Nephroma parile (ask, lönn)	Nephroma resupinatum (lönn)
Parmelia glabratula (lind)	Pertusaria coccodes (ask)
Pertusaria hemisphaerica (ask)	Pyrrhospora quernea (lind)

Bjälånäs (E 43)

Fältdatum: 1993-09-22

Beskrivning

Bjälånäs ligger vackert på en udde i Sommen väster om Malexander. Söder om byn utbreder sig ett landskap av åkrar och naturbetesmarker. Betsmarkerna utgörs av hagmarker. Det för denna inventering avgränsade området betas i sin helhet.

De norra delarna har karaktären av ekhage. Delar av hagen är gallrad. Utöver medelgrov ek så finns björk och asp. Längre mot SV har hagen ej gallrats och är således tätare. I en sänka finns här ett klubbalsbestånd och i hagen finns utöver ovan nämnda trädslag även vildapel, rönn och gran. Allra längst ut på udden finns en riktig gammelek. På denna noterades flera intressanta lavar. Strax öster därom finns ett par gamla askar, också dessa visade sig ha en intressant påväxt. I hagen finns stora ekstubbar som visar att här funnits gammelek tidigare.

Mot Vätångsviken finns en hög bergkulle med brant östsida. På ovansidan av kullen finns en skog på torr mark bestående av ek, tall och björk. En del gamla ekar står här och även en del döende ekar. Sluttningen i väster och söder är kan beskrivas som en ek-hassel-skog. Östsidan har närmast lundkaraktär med lönn, lind och alm. Ett antal gamla hasslar kompletterar bilden. Vårärt och trolldruva noterades i fältskiktet.

På andra sidan en våt sänka (delområde 4 på kartan) utgörs av en yngre, rätt igenvuxen hagmark. Björk dominerar men här finns också tall.

Bedömning

Området är stort, varierande och har naturvärden av skiftande slag. Naturbetesmarker, gammelträd, bergbranter, stränder etc. Främst är det organismlivet som hör till eken som är intressant. Området har troligen en intressant insektsfauna. För att bevara naturvärden knutna till trädskiktet så är det av vikt att bevara och utveckla den gammelträdiskontinuitet som finns. De äldsta träden måste lämnas. Eventuellt behöver de frihuggas. Det är också viktigt att några träd av den nuvarande ca 100-åriga ekgenerationen väljs ut som kandidater till framtida gammelekar. Området har en viss torrträdiskontinuitet när det gäller ek. Det är viktigt att döende och döda äldre ekar lämnas kvar i markerna och inte städas bort. Östbranten vid Våtängsviken bör lämnas åt fri utveckling. Markerna runt Bjälån bör ses som en helhet. Gammelträd kan finnas på andra håll än i det här genomgångna området.

Värdeklass 1-2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Gyalecta flotowii (ask)
Opegrapha illecebrosa (ek)

Gyalecta ulmi (ask)
Ramalina obtusata (ek)

Signalarter och andra arter

Mossor

Anomodon viticulosus (ask)
Homalothecium sericeum (ask, lind, ek)
Neckera complanata (ask)

Homalia trichomanoides (ask)
Metzgeria furcata (ek)

Lavar

Acrocordia gemmata (ask)
Buellia violaceofusca (alm)
Chaenotheca trichialis (ek, alm)
Cliostomum corrugatum (ek)
Haematomma ochroleucum (ek)
Mycobilimbia sabuletorum (ask)
Pertusaria flavida (ek)

Buellia alboatra (ask)
Chaenotheca phaeocephala (ekved)
Chrysothrix candelaris (ek)
Cliostomum griffithii (ek)
Leptogium teretiusculum (ask)
Pertusaria coccodes (ek)
Sclerophora pallida (ask)

Fladbergen och Ekliderna (E 46-47)

Fältdatum: 1993-09-24

Beskrivning

Detta objekt utgörs av en bäckdal öster om Fladbergen samt igenvuxna inägor NV om Sjöökronen.

Bäckdalen är objektets mest intressanta del. Den smala dalen sträcker sig från sjön Örlången 700 m i NNV-lig riktning och höjer sig under denna sträcka ca 80 meter över sjön. I botten rinner en rikt vattenförande bäck fram. I de nedre delarna kantas bäcken av källpåverkad mark. Området har ett fuktigt mikroklimat.

Trädskiktet bildas av björk, asp och klibbal. Gran och, i de övre delarna, tall tillkommer snabbt i dalens sidor. På några ställen finns enstaka askar och lönnar. Asplågor finns på några ställen.

På hassel, ask och lönn hittades den intressantaste epifytfloran. Själva bäcken torde också innehålla intressant flora och fauna ehuru denna ej undersöktes närmare.

Buskskiktet utgörs av hassel och lite skogstry.

Lundflora finns fr a i de nedre delarna med arter som stinksyska, skavfräken, lundelm m m.

Längst i norr flackar dalen ut och bäcken övergår ett djupt men gammalt dike.

När det gäller den andra delen av detta område så täcks det av asp och gran med inslag av tall och björk. Här finns enstaka ek, sälg, lind och körsbär. Trädskiktet är yngre och har mindre intresse som refug för intressanta skogskryptogamer. En hel del klenved fanns i denna del.

Bedömning

Området har naturvärden knutna till ädellöv, aspar och slätbark (hassel). Områdets hydrologi och mikroklimat är viktiga för bäckdalens naturvärden.

Bäckdalen bör lämnas orörd. Det är viktigt att hydrologin också får vara intakt.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Skogssvingel *Acrocordia cavata* (asp)

Arthothelium ruanum (hassel)

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Skärmstarr Trolldruva

Mossor

Homalia trichomanoides (lönn)

Nowellia curvifolia (ved)

Herzogiella seligeri (ved)

Ulotia crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (ask)

Buellia disciformis (lind)

Catillaria (Catinaria) atropurpurea (lönn)

Dimerella pineti (klibbal)

Graphis scripta (hassel, lönn)

Lecanactis abietina (gran)

Leptogium saturninum (lönn)

Leptogium teretiusculum (lönn)

Parmeliella triptophylla (ask)

Peltigera praetextata (div lövträd)

Delsbo (SÖ om Örsgänge) (E 49)

Fältdatum: 1993-04-20

Beskrivning

SÖ om Örsgänge löper en smal dalsänka iväg i sydöstlig riktning. Mittemot det lilla stället Delsbo finns ett mindre lövskogsområde som valts ut för genomgång. Området ligger i huvudsak på dalgångens östra sida och sluttar mot väster. En mindre sidosänka sticker av i östlig riktning mitt i beståndet mellan ett par mindre höjder.

Omgivningarna i väster utgörs av ohävdad inägomark och i öster av hyggen.

Trädskiktet utgörs i de södra delarna av en rätt klen, men knotig, asp- och björkskog med inslag av klibbal i de lägre partierna och ek och barrträd i de övre. Ett par gamla lindar står i sluttningen. En kolbotten finns i denna del.

Mot norr blir beståndet markant äldre och grövre och här finns mycket gott om aspved i olika nedbrytningsstadier. Allra längst upp i svackan som viker av mot öster står ett par gamla askar med spår av hamling liksom ett par lönnar. Tibast finns i denna del. Gamla ekstubbar tyder på att här även tidigare vuxit lövträd.

Allra längst i norr är trädskiktet återigen yngre med asp, björk samt unggran och asksly. Här ökar hassel i buskskiktet.

Vid genomgången noterades skogsduva, mindre hackspett och stjärtmes i beståndet.

Bedömning

Detta områdes värden är främst knutna till asp. Även om inga hotklassade arter noterades på detta trädslag finns det anledning att tro att här finns vedsvampar och insekter av exklusivt slag. Troligen har förekomsten av gammelasp och aspved lång kontinuitet i de övre mellersta delarna. Området är litet och av typen nyckelbiotop.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Schismatomma pericleum (lind)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (ask) Homalothecium sericeum (ask)

Ulota crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (lind)

Caloplaca flavorubescens (asp)

Chrysothrix candelaris (ek)

Graphis scripta (hassel)

Nephroma resupinatum (lind) Peltigera praetextata (asp)

Toppkullaberget (Hylta) (E 51-52)

Fältdatum: 1993-09-24

Beskrivning

Toppkullaberget höjer sig ungefär 100 m över sjön Övre Föllingen. Dess östra brant kläs av en vacker aspskog med inslag av björk, tall och ek. Någon gran finns också. Längst nere i de norra delarna av sluttningen finns klibbal och enstaka askar. Asparna i området får genomgående betraktas som grova. Många träd är dessutom gamla. Det finns gott om torrträd och lågor av asp i branten. Hassel bildar buskskikt.

Branten är blockrik. I de nedre delarna vid bäcken finns källpåverkad mark med bäckbräsma.

Asparna hyser mycket gott om skinnlav och en del aspgelélav.

I de nedre delarna av branten har vissa delar gallrats. I de norra delarna har tyvärr branten och bäckdalen kalhuggits. Gamla ekstubbar finns i vissa delar.

Bedömning

Hela sluttningen är ett viktigt aspområde. Här finns kontinuitet av såväl gammelträd som lågor och torrträd av asp. Även av barrträd finns en kontinuitet av gamla träd och ved. Området bör lämnas till fri utveckling. Skötseln av området bör på detta sätt optimera både botaniska och zoologiska naturvärden.

Värdeklass 1-2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Buxbaumia viridis (låga)

Collema subnigrescens (asp)

Lentaria epichnoa (asplåga)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (asp) Dicranum flagellare (låga)

Nyholmiella obtusifolia (asp) Ulota crispa (rönn)

Lavar

Acrocordia cavata (asp)

Chrysothrix candelaris (asp, ek)

Graphis scripta (ek, rönn, hassel)

Haematomma ochroleucum (asp)

Leptogium lichenoides (asp)

Leptogium saturninum (asp)

Leptogium teretiusculum (asp)

Peltigera collina (asp)

Peltigera praetextata (div lövträd)

Pyrrhospora quercea (asp)

Högtomta (E 53)

Fältdatum: 1993-09-17

Beskrivning

Det avgränsade området utgörs av en långsträckt sluttning på östra sidan av Skåkullen samt igenväxningsmarker NV därom upp mot Fagerhult.

Det södra delområdet utgörs i de flackare låglänta delarna av asp, björk, ek med inslag av sälg, gran och tall. Någon lind finns närmast vägen och utefter bäcken i de östra delarna finns ett par almar och några askar med spår av hamling. De flesta träden är rätt unga men av asp finns en del äldre träd. Askarna med hamlingsspår är naturligtvis också grova och gamla. Buskskiktet i dessa delar är klen utvecklat.

I branten är trädslagsfördelningen annorlunda. De flesta av de ovan nämnda träden förekommer men här finns större bestånd av gammal lind och lönn bildar ett stort inslag. Längst i söder finns några lite grövre men ej utpräglade gamla ekar. Även här finns grov asp. I de övre delarna blir skogen knotigare av krattektyp med inslag av tall och lönn. Buskskiktet i branten är tätare och utgörs av ställvis grov hassel. Ett par riktigt grova ekstubbar visar att här förr funnits grova/gamla lövträd. En gammal eklåga ligger i de övre delarna av branten.

En gammal åker bildar en glänta i skogen. Markerna i de nedre delarna har en hel del gräsmarksarter kvar i fältskiktet. Bl a finns rikligt med brudborste. I branten finns en del lundflora som vårärt, hässlebrodd och trolldruva. Svart trumpetsvamp hittades också i branten.

Från kryptogamsynpunkt är branten det intressantaste avsnittet. Särskilt lind och lönn har värdefull epifytflora. Magnus Wadstein har här på en ek noterat lunglav, som emellertid ej sågs vid min genomgång.

Det nordvästra beståndet innehåller i öster ett ganska trivialt område med medelgrov ek och en del yngre asp och björk. Öppningar och granplanterad mark förekommer. I de västra delarna finns mycket stora bestånd gammal hassel som håller på att rasa samman. Hässlet är mycket rikt på ved av hassel och flera hasselvedsvampar noterades. Alticka, tobaksskinn, Tremella foliacea noterades i massor. På altickan noterades den lilla Antrodiella hoehnelii.

Gamla snipiga åkrar slingrar sig fram i hässlet. Här och var ligger odlingsrösen. Denna del är dåligt avgränsad mot norr och utbreder sig längre mot NV än vad som anges på den karta som använts. I de nordvästra delarna finns mycket ungasp i beståndet.

Bedömning

Området är stort och ganska varierat. Branten och hässlet i nordväst är områdets viktigaste delar från kryptogamflorasynpunkt. Organismliv knutet till fr a hassel men också lönn, lind och ek är här viktigt. I de övriga delarna finns naturvärden främst knutna till asp. Dessa delar är mera betydelsefulla från hackspettsynpunkt, genom aspens grovlek och områdets storlek.

För att bevara områdets naturvärden är det viktigt att branten lämnas orörd. I övrigt skulle man t e x kunna göra uttag av barrträd och ek.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Biatorella monasteriensis (hassel)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula
Ulota crispa (hassel - rikligt)

Porella platyphylla (lind)

Lavar

Acrocordia gemmata (lönn)
Chrysothrix candelaris (ek mm)
Leptogium saturninum (asp)
Nephroma parile (lönn)
Peltigera praetextata (asp, lönn)
Sclerophora nivea (ask)

Bacidia rubella (ask, alm)
Graphis scripta (lind, hassel)
Nephroma resupinatum (lind)
Peltigera collina (asp)
Pertusaria pertusa (asp)

Svampar

Dichomitus campestris (hassel)
Trogia crispa (hassel)

Hericium coralloides (asp)

Hässlehytta och Kottebo (E 61)

Fältdatum: 1993-09-17

Beskrivning

Terrängen söder och sydväst om sjön Drögen är kraftigt kuperad. Vägen mellan Kisa och Ulrika löper i en mycket kraftigt markerad sprickdal som utgår från sjöns sydspets i sydlig riktning. Norr om byn Hässlehytta finns en kraftig nordbrant. Dessa båda områden har studerats i denna inventering.

Sprickdalen, som bildar det östra delområdet, är egentligen grandominerat. Inslaget av lövträd är dock ställvis stort. I slutningen i väster (östsluttning) finns ganska rikligt med alm och lönn i de övre delarna. En del av träden är ganska gamla. Längre ner övertar ask rollen som lövinslag. De flesta av askarna är ganska unga med slät bark. Nere vid bäcken som rinner fram i sprickdalen står ett par äldre askar med spår av hamling. Här finns också en hel del klibbal. På andra sidan vägen utgör aspen det viktigaste inslaget. Hassel finns i buskskiktet - främst på den västra sidan. Granskogen måste bedömas vara av örttyp med stort inslag av lundväxter. Vippstarr, stinksyska och blåsippra är ej ovanliga och här noterades även myska, vårärt och storgro. Granarna är ganska gamla och beståndet har ställvis gammelskogsprägel. Den fjälliga taggsvampen växte rikligt som sig bör i sådana bestånd.

Från kryptogamflorasynpunkt utgör almarna och lönnarna upp i den västra branten det intressantaste substratet tillsammans med de lodytor som finns närmare sjön.

Det västra delområdet är mycket skiftande i skogstyp och naturvärde. Skogen norr om Kotteboviken (delområde 1 på kartan) har betats in i sen tid. Skogen är ganska ung och tät och den består av alm, ask, klibbal, björk, sälg och asp. Närmast sjön dominerar klibbal. I de östra delarna tillkommer ek, gran och tall och här är asparna lite grövre. I denna del ligger en mängd båtar och små fiskeredskapshus. Detta område är av mera begränsat värde från

kryptogamflorasynpunkt, åtminstone avseende arter knutna till trädskiktet. Enligt Magnus Wadstein har här dock hittats en del intressanta marksvampar, bl a vaxskivlingar.

Allra längst i väster, norr om vägen, finns på en kulle en medelgrov ek med stort inslag av björk och tall. En hel del enbuskar finns i området som är starkt betespräglad. Beståndet är ganska ungt och av begränsat värde åtminstone från epifytflorasynpunkt.

Det intressantaste området i detta objekt är den klyfta som ligger i nordslutningen nordväst om Hässlehytta. Slutningen är brant och berget höjer sig nästan 70 m över Drögen. En bäck rinner ner i genom slutningen och bidrar till att göra mikroklimatet fuktigt. Längst upp i denna del av slutningen finns rikligt med lönn. Här finns också en hel del alm. Skogen är ganska ljus. Träden är av olika åldrar, en del rätt gamla träd finns. Det som särskilt frapperar besökaren är att träden är helt draperade av lunglav. Epifytfloran är här sällsynt ymnig och välutvecklad. Längre ner i slutningen flackar terrängen ut och skogen antar lundprägel. Några jättelika askar med hamlingspåår står vid bergfoten tillsammans med grov alm. Flera av askarna har fläkts sönder och håller på att falla samman då den hamlade stammen ej förmått bära tyngden av stamgrenarna. Hassel dominerar buskskiktet.

I fältskiktet noterades arter som lundstjärnblomma, springkorn, trolldruva. Markmossorna domineras helt av lundarter som hasselmossor m m.

Längre mot vägen flackar terrängen ut. Skogen här är uppkommen på gamla högortfuktängar och utgörs av glest stående björk, asp, gran och ek. Denna del är av mindre intresse. Öster om kärnområdet med blir skogen yngre och barrträden börjar förekomma tillsammans med asp och ek.

Det som på kartan markeras som delområde 2 består egentligen av två olika typer av skog. Ovanför vägen finns skog i delvis exponerad bergbrantsmiljö med mycket asp och inslag av gran, björk, lind, lönn, rönn och ek. Skogen är ej särskilt gammal och en del uthuggningar har skett i branten.

Nedom vägen, i en sänka, finns en högvuxen och grov skog av asp med inslag av lind och lite alm och ek. Aspen är delvis mycket grov. Skogen är ej så gammal men utgör en mycket fin komplettering till områdena närmare Hässlehytta. Även här rinner en bäck fram i sänkan.

Bedömning

Området är av högsta värde. Området hyser säkert ännu fler hotklassade arter än vad som hunnit vaskas fram vid denna genomgång. Området är av typen lövrik bergbrantsskog. De värdefullaste delarna utgörs av delområdena 4 (NV om Hässlehytta) och 5 (sprickdalen NÖ om Hässlehytta). Delområde 2 utgör, fr a i de nedre delarna, ett viktigt kompletteringsområde till delområde 4.

Delar av området är av reservatsklass. Skötselformeln för skogar av denna typ är fri utveckling. I de västra delarna kan granen möjligen behöva hållas efter.

Delområdena 2, 4 och 5 bör detaljinventeras.

Värdeklass 1.

Noterade arter

Hotklassade arter

Storgro

Arthothelium ruanum (hassel)

Collema occultatum (lönn)

Arthonia leucodontis (lönn)

Biatorella monasteriensis (ask, lönn)

Gyalecta truncigena (lönn)

Onnia tomentosa (rikligt)

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Gullpudra
Lundstjärnblomma
Springkorn
Trolldruva

Hässlebrodd
Myska
Stinksyska
Vårärt

Mossor

Anomodon longifolius (ask)	Homalia trichomanoides (ask, lönn)
Homalothecium sericeum (lönn, ask)	Metzgeria furcata (lönn)
Radula complanata (lönn)	Neckera crispa (rikligt - bergvägg, alm)
Pseudoleskeella nervosa (lönn, alm)	Plagiothecium undulatum
Neckera complanata (rikligt - ask, bergvägg)	Ulotia crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (ask, lönn, alm)	Bacidia arceutina (ask)
Bacidia polychroa (lönn, conf. Stefan Ekman)	Bacidia beckhausii (alm)
Bacidia rubella (lönn, alm, ask)	Collema flaccidum (lönn)
Graphis scripta (hassel, ask)	Lecanactis abietina (gran)
Lecidella euphorea (ask)	Leptogium teretiusculum (lönn, alm)
Lobaria pulmonaria (alm, lönn, asp)	Micarea prasina (alm)
Nephroma parile (lönn, alm)	Nephroma resupinatum (lönn, alm)
Opegrapha varia (lönn)	Parmeliella triptophylla (lönn)
Peltigera collina (alm, ask, lönn - med apothecier!)	Peltigera praetextata (div lövträd)

Svampar

Trogia crispa (hassel)	Sarcodon imbricatum
Stereum subtomentosum (hassel)	

Viresjö (E 80)

Fältdatum: 1993-09-23

Beskrivning

Detta objekt utgörs av tre olika delar.

Delområde 2 på kartan är en nordsluttning med en bäckdal. Trädsiktet utgörs av alm, lind, ek, lönn och asp i de övre delarna. Nere i svackan dominerar klipbal tillsammans med björk. Längre

mot öster tilltar inslaget av gran. De intressantaste delarna är utmed bäcken i de övre delarna. På en alm noterades lunglav. Längre upp, på nordsidan av vägen, finns ett bestånd av storgröe.

Ett annat område ligger omedelbart norr om det förra. Det är till stora delar igenvuxen inägomark. Ek, asp och björk är dominerande. Mot NÖ finns bestånd av lind på blockrik mark. Enstaka almar finns i anslutning till lindarna. Träden är medelgrova och några gamla träd finns ej. Asparna i norr är ganska grova och en del av dessa har börjat falla. Hassel förekommer allmänt. På blocken och basen av lindarna finns en del signalarter.

Ett litet område, ca 1 km österut, ingår i objektet. Det är en blockrik nordvästsluttning med asp, gran och någon björk. Hassel och enstaka skogstry bildar buskskikt. Skogen är ej särskilt gammal och saknar intresse från kryptogamsynpunkt.

Bedömning

De intressantaste delarna från kryptogamsynpunkt är bäckdalen och lindbeståndet i norr.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Storgröe

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Myska

Mossor

Anomodon attenuatus (alm)

Herzogiella seligeri (låga)

Anomodon viticulosus (ask)

Homalia trichomanoides (ask, alm, asp)

Lavar

Acrocordia gemmata (ask)

Bacidia rubella (ask)

Graphis scripta (ask, lind)

Nephroma parile (lönne)

Peltigera praetextata (div lövträd)

Gastrum sp.

Arthonia vinosa (ek)

Chrysothrix candelaris (ek)

Lobaria pulmonaria (lind, asp, alm)

Nephroma resupinatum (asp, lind)

Pertusaria coccodes (ek) Svampar

Ämtenäs (E 80)

Fältdatum: 1993-09-23

Beskrivning

Vid Nedre Virkens sydspets, strax norr om Ämtenäs finns en lövklädd kulle. Trädskiktet domineras av grov till mycket grov asp. Inslag av högvuxna men medelgrova ekar och lindar

tillsammans med enstaka björk, gran och tall fullständigar bilden. Buskskiktet är glest med hassel och enstaka enar.

I många av asparna finns hål. På flera ställen finns asplågor i olika nedbrytningsstadier. Fältskiktet domineras på stora ytor av piprör och bergslok. Marken är ganska blockrik.

Bedömning

Naturvärdena i detta objekt kretsar kring aspen. Särskilt den goda tillgången på död aspved gör att vedsvampfloran måste bedömas som intressant. Även insektsfaunan torde vara intressant.

Området är säkert av stort värde för hackspettfaunan.

Det är förmodligen optimalt från naturvårdssynpunkt att lämna området för fri utveckling.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Lentaria epichnoa

Signalarter och andra arter

Lavar

Chrysothrix candelaris (ek, lind)

Graphis scripta (hassel)

Peltigera praetextata (div lövträd)

Svampar

Hydnellum concrescens

Hårsbo (E 80)

Fältdatum: 1993-09-23

Beskrivning

Detta objekt ligger vid sjön Horsfjärden, SV om Åtvidaberg. Det består av två åtskilda ytor med lövskog i ett landskap med storskaligt skogsbruk. En av de delar som avgränsats för inventering (delområdena 6 och 7) är till stora delar avverkade.

Delområdena 1 och 3 utgörs av kantzoner samt igenväxningsmarker runt det övergivna stället Hårsbonäs. I östsluttningarna ned mot sjön dominerar asp, ek och lind tillsammans med inslag av klibbal, björk, gran och tall. Från av asp finns gott om lågor.

Jättestubbar av tall liksom äldre stubbar av ek är påminnelser om äldre skogsgenerationer.

Runt det gamla torpet Hårsbonäs finns ek, asp, gran och tall samt några lönnar och lindar. På de små åkerlapparna som har legat mellan bergklackarna har gran planterats.

Delområde 4 är en smal dalgång med fuktig mark där ask, alm, asp och klibbal bildar trädskikt. Vid sjön, men även inne i de igenväxande gamla inägorna (södra delen av område 7), finns fritidshus. Björk, ek och asp tillsammans med lite gran utgör trädskiktet. I dessa delar är trädskiktet ungt och av begränsat värde från kryptogamsynpunkt.

Bedömning

Det är naturvärdena knutna till asp och lind som intressantast i detta bestånd. Vedsvamparna torde vara intressantare än epifytfloran i området.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Lentaria epichnoa

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (lind)

Herzogiella seligeri (låga)

Ulota crispa (lönn, lind)

Lavar

Chrysothrix candelaris (ek)

Graphis scripta (lind)

Cliostomum griffithii (lind)

Haematomma ochroleucum (lind)

Leptogium lichenoides (block)

Peltigera praetextata (div lövträd)

Pertusaria flavida (ek)

Pyrrhospora quernea (lind)

Tolhagen (E 80)

Fältdatum: 1993-09-23

Beskrivning

Sjön Tolen ligger i ett kuperat landskap präglat av storskaligt skogsbruk. På en kulle NV om Tolemåla finns ett lövskogsbestånd som klarat sig undan kalhyggena. Hjässan på kullen (delområde 5) täcks av lind (nästan dominant) och asp samt en del ek, björk och gran. Aspen är ganska grov och har börjat falla. Det finns en hel del ved i beståndet, mest aspved men också en hel del gran. Lönnarna är ganska klena men är gamla. Påfallande i hela beståndet är den rika epifytfloran med gott om lunglav och andra stora bladlavar.

I beståndet finns gott om ekstubbar som påminnelse om tidigare trädgenerationer.

Kryptogamfloran i denna del har studerats i det sk URK-projektet 1986.

Sluttningarna nedom kullen mot sjön är också markerade för inventering (delområdena 1 och 2).

Här är skogen betydligt yngre. Den utgörs av asp, ek och gran och har plockhuggits och gallrats.

Delområde 2 är en granplantering. Dessutom ingår en betad trädklädd hagmark utan särskilda värden från kryptogamsynpunkt.

Bedömning

Genom kombinationen rikligt med lind och grov asp ett område med god potential. Om några år kommer här att finnas rikligt med ved. Vedsvampfloran bör vara ganska intressant. För att bevara områdets naturvärden bör delområde 5 lämnas till fri utveckling.

Värdeklass 1-2.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (lind)
Herzogiella seligeri (låga)
Platygyrium repens (låga)

Homalothecium sericeum (lönn)
Hypnum pallescens (låga)
Ulota crispa (URK)

Lavar

Acrocordia gemmata (lönn)
Graphis scripta (lind)
Lobaria pulmonaria (lönn, asp)
Nephroma parile (lönn)
Peltigera praetextata (div lövträd)

Chrysothrix candelaris (lind)
Leptogium lichenoides (lönn)
Mycobilimbia sabuletorum (URK)
Nephroma resupinatum (lönn)

Stora Bjän (E 80)

Fältdatum: 1993-09-23

Beskrivning

Detta objekt är beläget på västsidan av sjön Stora Bjän. Objektet är delat i två delar.

Det södra delområdet bildas av en nordöstsluttning mot Kvarnviken. Längst i norr ingår ett mindre område av denna del i ett barrdominerat skogsbestånd. I den blockrika sluttningen i söder bildas trädskiktet av medelgrovt asp och ek med någon lönn. Gran är ett konstant inslag. Några grövre och äldre lågor finns av asp. Nedan sluttningen finns en sumpskog med yngre skog.

Det norra delområdet är betydligt större. De nedre delarna närmast vägen är påverkade av bebyggelsen och här finns bl a ett svinbete. Skogen är här något yngre. Längre upp i den blockrika sluttningen mot väster finns äldre och intressantare lövbestånd. Asp och ek är viktiga trädslag i skogen. Björk och gran (särskilt i söder) förekommer liksom en del lönn och alm samt längst i norr - i ett blockskravel - ett lindbestånd. Aspen är ställvis ganska grov och här noterades aspgelélav på ett halvdussin träd. Även på lindarna finns en ganska ymnig påväxt.

Bedömning

Området har naturvärden främst knutna till asp. I området bör gran tas ut. Asp bör, åtminstone i de övre delarna, lämnas åt fri utveckling.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Collema subnigrescens (asp)

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Trolldruva

Mossor

Antitrichia curtipendula (lind)

Neckera complanata (lönn)

Homalothecium sericeum (lind)

Rhytidiadelphus loreus

Lavar

Acrocordia gemmata (ask)

Collema flaccidum (lönn)

Nephroma parile (lönn)

Catillaria globulosa (ask)

Graphis scripta (hassel, lind)

Peltigera praetextata (div lövträd)

Glypen (E 80)

Fältdatum: 1993-09-23

Beskrivning

Två områden på sjön Glypens västsida har inventerats. Båda ligger i stark östsluttning.

Det södra utgörs av två lite olika skogstyper. Längst i söder finns ett ädellövrikt bestånd utefter en bäck med rik lundflora. Trädskiktet bildas av mäktiga lindar, några askar, lönnar och almar samt grov asp. Vid sjön står några klibbalar. I fältskiktet finns ett antal intressanta kärlväxter som skogssvingel, skärmstarr, myska, lundelm och långsvingel. På asp noterades aspgelélav.

Längre mot norr tar triviallöv i form av asp och björk samt gran över. Träden är här något yngre.

Kryptogamfloran i denna del har studerats i det s k URK-projektet 1986.

Det norra delområdet bildas av gammal inägomark, påfallande stenfri, med högvuxen ek och asp samt enstaka lönn och björk. Yngre björk finns mest i de nedre delarna. I stora delar av området bildar hassel ett tätt buskskikt. Inga gammelträd noterades. Ekarna är dock i de övre delarna ganska grova. Omgivningarna omges av vidsträckta hyggen. Troligen har detta området ej bevarat någon epifytflora av större intresse. De stora hasselförekomsterna kan medföra att här finns hypogéer.

Bedömning

I den södra delen utgör området runt bäcken en typisk nyckelbiotop. I de övriga delarna finns värden knutna till asp och i norr möjligen till hasselbestånd.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Skogssvingel

Collema subnigrescens (asp)

Signalarter och hotklassade arter

Kärlväxter

Långsvingel Myska
Skärmstarr

Mossor

Herzogiella seligeri (URK) Homalia trichomanoides (lönn)

Lavar

Graphis scripta (URK) Peltigera praetextata (div lövträd)

Narven (E 92)

Fältdatum: 1993-04-20

Beskrivning

Den sydvästra stranden av sjön Narven kläds av ett litet bestånd av asp, björk, ek och gran. Här finns också någon tall och klibbal. Buskskiktet är tätt av hassel. Här står också en del gamla enbuskar. I söder finns påfallande stora mängder tibast. V om det avgränsade området ansluter en sumpskog med bl a gott om björk. Av träden är det aspen som kan betecknas som grov medan andra trädslag är medelgrova. Området är ganska rikt på epifyter men endast en hotklassad art noterades. Floran av slätbarksarter på hassel förefaller artrik. Några riktiga gammelträd noterades ej.

Fältskiktet är mestadels av örttyp även om risrikare ytor också finns.

Områdets markanvändningshistoria var svår att utläsa i beståndet. Beståndet av enbuskar kan peka på en period av bete. De norra delarna är så blockrika att de knappast varit slåttermarker alls. Den gamla ladan som står i områdets västra del kan ha varit ett fårhus.

Bedömning

Naturvärdena i detta område är främst knutet till asp.

Värdeklass 2-3.

Noterade arter

Hotklassade arter

Nyholmiella gymnostoma (asp)

Signalarter och andra arter

Mossor

Antitrichia curtipendula (ek)	Isothecium alopecuroides (asp)
Nyholmiella obtusifolia (asp)	Pseudoleskeella nervosa (asp)
Rhytidiadelphus loreus	Ulotia crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (asp)	Arthonia didyma (asp)
Arthonia vinosa (ek)	Buellia disciformis (ek)
Chrysothrix candelaris (ek)	Cyphelium inquinans (lada)
Dimerella pineti (ek)	Graphis scripta (hassel)
Leptogium lichenoides (asp)	Micarea prasina (ek)
Mycobilimbia hypnorum (ek)	Opegrapha rufescens (asp)
Pannaria pezizoidea (asp)	Parmeliella triptophylla (ek)
Peltigera praetextata (asp, ek)	Pertusaria coccodes (ek)

Gnottnehult (E 93)

Fältdatum: 1993-04-13

Beskrivning

Området utgörs av en igenvuxen inäga norr om Gnottnehult. Området gränsar mot Gnottnehultasjön i öster, vackra betesmarker i söder och sydväst och barrskogsmark i norr. Trakten domineras starkt av barrskogsbygd med storskaligt skogsbruk och vidsträckta hyggen där markerna runt Gnottnehult avviker från mönstret.

Trädsiktet domineras av björk, ek, asp och gran. Av gran finns i de södra delarna gamla hagmarksgranar. Björken är grövst i söder och i SV där en del dödträd också finns. Här har björksplintborren (*Scolytus ratzeburgi*) angripit några träd. I de norra delarna finns gott om yngre asp och björk. Lite grövre ek finns främst i områdets östra del. Eken tillhör tillsammans med några äldre granar en äldre trädgeneration som vuxit upp i ett öppnare landskap. Enstaka oxlar och rönnar finns också i området. I de norra delarna finns lite hassel i busksiktet. Annars är brakved den dominerande busken.

Inne i området finns gamla åkrar som nu håller på att växa igen med björk och asp.

Bedömning

Trädsiktet torde ha ganska kort skoglig kontinuitet varför större förekomster av hotklassade arter knappast går att finna. Det är dessutom rätt litet. Området har värde som avbrott i ett ensartat skogslandskap och bör ej överföras till barrskog.

Busklavfloran är ganska ymnig (*Usnea*, *Ramalina* och *Evernia*).

Värdeklass 3.

Noterade arter

Hotklassade arter

Arthonia leucodontis (ek, på bl a *Isothecium alopecuroides*)

Signalarter och andra arter

Lavar

Anisomeridium nyssaegenum (ek) *Bacidia subincompta* (ek)

Biatora efflorescens (ek)
Haematomma ochroleucum (ek)

Chrysothrix candelaris (ek)
Pertusaria coccodes (ek)

Kovrabo (E 94)

Fältdatum: 1993-04-19

Beskrivning

Kovrabo ligger som en ensamgård utmed Norra Vifjärdens nedre östra strand. Omgivningarna utgörs till stor del av hyggen. Norr om gården ligger några betade, kuperade, delvis trädklädda hagmarker. Här står ett par jättelika lindar och en gammelek. Det är på dessa träden som de hotklassade arterna i området noterats.

Avgränsat för undersökning är ett mindre, från kryptogamsynpunkt ganska ointressant, klubbalsbestånd i norr.

I söder finns vidare ett större sammanhängande lövskogsbestånd utmed fastighetsgränsen. Här växer ek, björk och asp, lite klubbals samt någon enstaka gran. Ek och björk är medelgrova men aspen är i söder rätt gammal och kommer ganska snart att dö av och producera död ved. I buskskiktet finns ganska rikligt med hassel. Även tibast noterades. Blåsippor fanns ställvis rikligt.

Bedömning

Bortsett från gammelträden i kulturlandskapet av begränsat värde från kryptogamsynpunkt.

Värdeklass 2-3.

Noterade arter

Hotklassade arter

Arthonia leucodontis (lind)
Ramalina obtusata (ek)

Gyalecta flotowii (lind)

Kärlväxter

Nästrot

Mossor

Homalothecium sericeum (lind)
Ulota crispa (hassel)

Porella platyphylla (lind)

Lavar

Acrocordia gemmata (lind)
Chaenotheca phaeocephala (ek)
Cliostomum corrugatum (ek)
Haematomma ochroleucum (ek)

Catillaria globulosa (ek)
Chrysothrix candelaris (lind, ek)
Graphis scripta (hassel)
Peltigera praetextata (asp)

Svampar

Fistulina hepatica (ek)

Sommenäs (E 96)

Fältdatum: 1993-04-20

Beskrivning

Markerna vid Sommenäs vid Sommens östra del sluttar svagt ned mot sjön. De gamla inägomarkerna täcks av åkrar, stora betesmarker och lövskogar. Jordarna förefaller mäktiga och utgörs av näringsrika moräner. Terrängen är för att vara i Sommentrakten påfallande flack.

I betesmarkerna står en del vidkroniga ekar kvar liksom stora stubbar och pekar på att här förr troligen fanns ett intressant eklandskap.

Ett av de två avgränsade områdena, det upp mot det lilla stället Smedlund, utgörs av en högvuxen ekskog på ganska flack mark. Inslaget av andra träd är stort. Här finns t ex asp, björk, klibbal och sälg. Enstaka askar finns, fr a i de södra delarna. I norr finns enstaka fågelbär. Buskskiktet är väl utvecklat och består främst av hassel som är ganska gammal och håller på att rasa ihop. Även av triviallöv börjar en del träd dö av. I skogen finns riktigt grova ekstubbar från en äldre ekgeneration som togs ner för kanske ett sekel sedan. De nutida ingreppen är främst gallring av ek och asp i de norra delarna.

Fältskiktet i detta område är av örttyp och dominerades helt av vitsippa. Någon enstaka blåsippa noterades annars föreföll fältskiktet ganska artfattigt. Enstaka gamla plockrösen finns i beståndet.

I söder och närmare sjön finns ett annat ekdominerat bestånd. Även här finns inslag björk och asp. En gammal hamlad ask finns i beståndet och även strax utanför beståndet (fr a söderut) finns hammelaskar i landskapet. Ekarna är lite grövre än i det norra beståndet. Även här finns dock ett antal minst metergrova, kanske hundraåriga ekstubbar som pekar på ett stort kontinuitetsbrott. Ekarna har dock en artrikare och intressantare epifytflora i detta bestånd och på de gamla askarna finns flera hotklassade lavar.

En gallring har skett i de nedersta delarna. Söder om beståndet finns en ridå av granskog som kan ha fungerat som filter för förorenad luft.

Fältskiktet är ej så utpräglad örttrikt som det norra och markerna är något fuktigare.

Bedömning

Det norra beståndet förefaller ha utsatts för stora skogliga ingrepp för ungefär ett sekel sedan. Då har ett större bestånd gamelek huggits bort. Endast ett äldre träd i beståndet står kvar. Området saknar också topografiskt betingade refugmiljöer. Denna del har därför ganska begränsade värden som lav- och mosslokal. Området torde däremot vara ett utmärkt område från hackspettsynpunkt då död ved av triviallövträd just håller på att bildas. Det är ganska orört under senare tid. Det är dessutom ganska stort. Ett förslag i detta område skulle kunna vara att producera kvalitetsvirke av ek och samtidigt låta allt uppkommande triviallöv lämnas i huvudsak utan åtgärd som substrat för den vitryggiga hackspettens insektslarver. Den nuvarande ekgenerationen skulle på så sätt kunna avverkas till stora delar om sådär 40-50 år. Enstaka knotiga ekar och någon välvuxen skulle kunna lämnas som ämnen för gammelträd. Områdets

goda bonitet torde göra det för lämpligt för ekodling. T o m ask skulle kunna odlas på vissa partier. Granen bör inte tillåtas mer än något enstaka exemplar i beståndet.

Det södra området är något äldre och har dessutom en del äldre hamlade askar i och invid beståndet. Det är också här de hotklassade arterna påträffats. Detta område skulle kunna lämnas till fri utveckling. Möjligen finns i markerna runt Sommenäs andra skogliga refugområden varför ett slutligt ställningstagande om markernas framtida användning bör ses mot bakgrund av ett större områdes lövskogsvärden.

Klass 1-2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Biatorella monasteriensis (ask)

Gyalecta flotowii (ask)

Gyalecta ulmi (ask)

Schismatomma pericleum (ek)

Sclerophora farinacea (ask)

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Desmeknopp

Mossor

Antitrichia curtipendula (ask) Herzogiella seligeri

Homalothecium sericeum (apel, ask) Porella platyphylla (ask)

Ulota crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (ask, lind)

Arthonia vinosa (ek)

Bacidia rubella (ask)

Buellia disciformis (ek)

Calicium adpersum (ek)

Caloplaca flavorubescens (asp)

Chrysothrix candelaris (ek)

Cliostomum corrugatum (ek)

Haematomma ochroleucum (ek)

Leptogium lichenoides (ask)

Leptogium teretiusculum (ask, lind)

Mycobilimbia sabuletorum (ask)

Opegrapha varia (ask)

Peltigera praetextata (ask)

Pertusaria coccodes (ek)

Pertusaria flavida (ek)

Asby (E 98)

Fältdatum: 1993-04-19

Beskrivning

Objektet består av två åtskilda och olikartade bestånd. Det norra utgörs av en östsluttning strax Ö bebyggelsen i Asby kyrkby. Beståndet domineras av asp och björk. Här står ett par äldre ekar med - förvånansvärt nog - en del intressanta lavar. I norr finns inslag av gran. Skogen är genomhuggen (vedhuggning) och gallrad.

Det andra området ligger några hundra meter SSÖ om kyrkbyn. Det består av en ljus, gles, ganska högvuxen och grov klibbalsskog. Trots grovleken är träden ej särskilt gamla. I beståndet finns också en del björk och enstaka rätt grova granar. En och annan låga och torrstubbe av klibbal finns.

Marken, som sluttar svagt åt öster, är lätt stenig och genomgående påverkad av rörligt grundvatten. En vacker, hydrologiskt orörd, bäck rinner genom beståndet delvis kantad av skärmstarr. Bottenskiktet utgörs delvis av täta mattor *Thuidium tamariscinum* men också av friskmarksmossor som *Rhytidiadelphus triquetrus* och *Cirriphyllum piliferum*. I fältskiktet märks hallon och ormbunkar av olika slag.

Områdets gleshet beror sannolikt på gallringar, utförda för ganska länge sedan, om vilket en del stubbar vittnar.

Bedömning

Det norra området har begränsade värden från kryptogamflorasynpunkt. Värdena bevaras genom att de äldsta ekarna sparas.

Det södra området är värdefullare. Främst därför att det representerar en i trakten ganska ovanlig skogstyp, åtminstone med denna ålder. En bedömning utifrån lövskogsekologisk synpunkt i bredare mening skulle rendera området högre naturvärde. Det har dessutom förutsättningar att ganska snabbt bli intressant som furageringsområde för vitryggig hackspett. Fri utveckling, möjligen med uttag av barr, torde vara det koncept som bäst bevarar naturvärdena.

Området har också stora hydrologiska värden och dikning bör naturligtvis inte få förekomma.

Värdeklass 2.

Noterade arter

Hotklassade arter

Caloplaca lucifuga (ek)

Scoliciosporum pruinosum (klibbal)

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Skärmstarr

Mossor

Herzogiella seligeri

Lavar

Chaenotheca phaeocephala (ek)

Chrysothrix candelaris (ek)

Cliostomum corrugatum (ek)

Dimerella pineti (klibbal)

Micarea prasina (klibbal)

Bianäset (E 99)

Beskrivning

Några kilometer nordväst om Torpa kyrka ligger Bianäset. Söder om den lilla byn i nordostslutningen mot Sommen finns ett lövområde. I söder vidtar sedan större hyggen. Huvuddelen utgörs av en enhetlig, troligt drygt 100-årig ekskog med inslag av yngre, uppkommande asp och björk. I en svacka i söder finns ett gråalsbestånd sam någon klibbal. Troligen har området bristande kontinuitet som lövskog och inga äldre träd noterades. Gärdsmyg och stenkärr noterades vid besöket.

Bedömning

Området har begränsade värden från kryptogamsynpunkt. Området bör dock bibehållas som lövskog och skötas som sådan.

Värdeklass 4.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Lavar

Chrysothrix candelaris (ek)

Hult (E 100)

Fältdatum: 1993-04-14

Beskrivning

Ö om Hult i en svag sluttning ned mot Sommen ligger ett nyligen i sin helhet ganska hårt gallrat lövskogsbestånd. Beståndet utgörs främst av asp, klibbal och en del ek. Hassel har röjts kraftigt. Enstaka små granar står kvar. Ekstubbar (ej grova) finns i beståndet. Vid genomgången noterades liten hackspett och spillkråka.

Området var förr säkert ängsmarker. Några partier utgörs av översilad mark.

Bedömning

Den kraftiga gallringen och det ganska unga trädbeståndet medför att området måste anses ha begränsade naturvärden från kryptogamsynpunkt. De fuktiga, klibbalsdominerade partierna är intressantast.

Värdeklass 4.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Gullpudra

Lavar

Chrysothrix candelaris (ek)

Stjärnesand (E 101)

Fältdatum: 1993-09-22

Beskrivning

Väster om Stjärnesand utbreder sig vackra naturbetesmarker i ett kulligt och bergigt landskap. Kullarna närmast Sommen är trädklädda men ingår i betesfållan. Den norra kullen höjer sig ca 35 m över Sommens yta. Kullen bildar en markerad östbrant. Den täcks av en blandskog där tall dominerar tillsammans med asp, ek och björk. Skogen är ej särskilt gammal. Ganska mycket klenved ligger i vissa partier. I sydslutningen ökar ekens roll.

Den södra kullen är flackare. Utöver de ovan angivna trädslagen ingår här någon ask och klibbal. I detta bestånd finns en riktigt gammal ek. Inga märkvärdigare arter noterades dock på detta träd. Fältskiktet är av torr örtristyp. Blåsippa och vippärt noterades på något ställe.

Bedömning

Som kryptogamfloralokal har detta område begränsade värden. Mosaiken mellan naturlig gräsmark och skog gör att området har andra värden - t ex från entomologisk synpunkt. Det kan inte uteslutas att t ex marksvampfloran är av intresse. Beståndet har delvis bondeskogsprägel. Sannolikt har beståndet en del större kontinuitetsbrott. Gamla stubbar av tall och ek finns här och var i beståndet.

Värdeklass 3.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Lavar

Acrocordia gemmata (ask)

Buellia punctata (ek)

Chrysothrix candelaris (ek)

Pertusaria coccodes (ek)

Bacidia rubella (ask)

Calicium salicinum (ekbark)

Cliostomum griffithii (ek)

Bålnäs (E 102)

Fältdatum: 1993-09-22

Beskrivning

Vid Bålnäs, strax V om Malexander, ligger ett par mindre lövbestånd.

SV om Bålnäs ligger en smal sänka som sträcker sig ned till Sommen, och en grupp fritidshus.

En östvärd bergbrant vid denna dalgång bildar det största lövbeståndet. Trädskiktet utgörs av

asp, ek samt här och var lind. Mot norr ingår ganska mycket tall och gran. Enstaka lönnar finns i branten. Branten är rik på hassel. I söder finns ganska grov men ej utpräglad gammal ek. Hela sluttningen tycks ha avverkat i början av seklet av alla stubbar att döma. Under senare tid har ej bedrivits något intensivare skogsbruk. Det är gott om klenved i sluttningen. Fältskiktet är av örttyp med blåsippar, vårärt och skavfräken bland noteringarna.

Söder om Bålnäs i en östslutning ner mot Sommen ligger det andra beståndet. Skogen är en blandskog snarare än en lövskog. Ganska grov gammal tall och mycket gran bildar trädskikt tillsammans med ett antal jätteaspar. I sluttningen står också ett par gamla lindar. Närmast gården föryngrar sig bok från vårdträd. Buskskiktet utgörs av hassel. Marken är påfallande slät och blockfri. Även i detta bestånd finns gott om stubbar från äldre lövgenerationer.

Bedömning

Från kryptogamflorasynpunkt så är detta objekt av ganska begränsat värde. Delar av branten i det västra beståndet bör emellertid bevaras orörd vid eventuella skogliga åtgärder.

Värdeklass 3.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Skavfräken Vårärt

Mossor

Antitrichia curtipendula (lind) *Homalia trichomanoides* (lönn)

Homalothecium sericeum (lind)

Lavar

Acrocordia gemmata (lönn) *Chrysothrix candelaris* (lind)

Cliostomum griffithii (ek) *Cyphelium inquinans* (lada)

Graphis scripta (hassel) *Haematomma ochroleucum* (ek)

Hypocenomyce friesii (lada) *Leptogium lichenoides* (lind)

Peltigera praetextata (div lövträd) *Pertusaria coccodes* (ek)

Pertusaria flavida (ek)

Svampar

Ramaria flava coll. *Russula aurea*

Helgebo (E 103)

Fältdatum: 1993-09-22

Beskrivning

Terrängen Ö om Blåvik är utpräglad bergigt. Det gäller även den skog som finns runt färjeläget. Ek och tall är karaktärsarter i den västra delen. Asp, björk och gran bildar inslag. Mot nordost ökar granandelen liksom aspen. Längst i öster finns en mindre klibbalssumpskog. Träden är medelgrova till grova. Av tall finns några riktigt gamla träd i den västra delen. Även av ek finns grova om än ej riktigt gamla träd. De torraste partierna kan beskrivas som krattekskog med knotiga träd.

I beståndet finns en hel del stubbar av ek från en äldre generation.

En artrik *Pertusaria*-flora kännetecknar ekarnas epifytvegetation.

Bedömning

Naturvärdena är främst knutna till ek men också till tall. För att bevara områdets naturvärden bör enstaka och grupper av äldre träd sparas vid skogliga åtgärder.

Värdeklass 2-3.

Noterade arter

Hotklassade arter

Schismatomma pericleum (ek)

Signalarter och andra arter

Mossor

Ulot crispa (hassel)

Lavar

Chrysothrix candelaris (ek - mkt rikligt) Cliostomum griffithii (ek)

Haematomma ochroleucum (ek) Microcalicium disseminatum (tall)

Peltigera praetextata (asp, ek) Pertusaria coccodes (ek)

Pertusaria flavida (ek)

Svampar

Hydnellum concrescens Craterellus cornicopioides

Marek (E 104)

Fältdatum: 1993-04-19

Beskrivning

Långt ut på Asby udde ligger byn Marek. Åkermarkerna runt byn omges av ganska breda bälten av lövskog. Fyra olika ytor av dessa har gått igenom i denna inventering.

Längst i öster finns ett långsträckt lövområde mellan åkrarna och Sommen. Marken sluttar svagt mot NÖ. I de norra delarna finns partier med hållmarker. Här är inslaget av tall stort. Annars domineras denna del av medelgrov till klen, ganska knotig ek. Här finns inslag av asp och sälg. Längre mot söder ingår några gamla åkrar och här finns några äldre solitärträd av alm. Området betas till stora delar och är ganska glest skogklätt, buskskikt saknas i stort sett. Inga riktigt gamla träd finns i området. Från kryptogamsynpunkt är det av begränsat värde.

I SÖ, söder om en rad fritidshus, finns ett igenväxande, ganska märkligt område. Vegetationen består till stora delar av ung (sly) körsbär, klibbal och hassel. Området är gallrat för ett antal år sedan och de kvarlämnade träden består av körsbär, apel och rönn och några större enar. I de övre delarna finns en ridå med äldre klibbal. Några delar är granplanterade. Marken är mycket näringsrik, delvis översilad och här borde normalt stått täta ruggar av asksly. Hallon är en karaktärsväxt i området. Detta område har säkert kort skoglig kontinuitet. Det är av begränsat värde från kryptogamsynpunkt. Att stenknäck noterades är helt i sin ordning med dessa mängder körsbär.

I NV finns ett stort lövskogsområde, mestadels på svagt fuktig mark. Klibbal, asp, björk och ek är viktiga i trädskiktet. I norr finns ett visst graninslag. Körsbär finns här och var. Träden är unga till medelgrova. De norra delarna har gallrats. En del klenved ligger kvar i de norra delarna efter gallringarna. Hassel dominerar buskskiktet men i vissa delar är buskskiktet bortröjt. Området har säkert varit ängsmarker i äldre tid. Inga gamla träd står kvar varför området saknar skoglig kontinuitet.

I söder finns ett litet, sluttande bestånd på ganska fuktig mark. Klibbal dominerar men asp, björk och körsbär är rikligt förekommande. Gran finns i de övre delarna. Inga gammalträd finns i detta område.

Bedömning

Stora lövskogsområden som saknar äldre bestånd med känslig epifytflora. Variationsrikedomen är av värde. Området är främst intressant från hackspettsynpunkt p g a sina stora arealer triviallövskog.

Värdeklass 2-3.

Noterade arter

Signalarter och andra arter

Kärlväxter

Gullpudra

Mossor

Homalothecium sericeum (alm) Neckera complanata (alm)

Lavar

Acrocordia gemmata (alm) Arthonia didyma (lönns) Caloplaca flavorubescens (asp)

Chrysothrix candelaris (alm)

Pachyphiale fagicola (lönns)

Skvathult (E 105)

Fältdatum: 1993-09-20

Beskrivning

Norr om byn Skvathult utbreder sig i svag nordsluttning ett område med igenväxta inägomarker. Närmast gården, i en fårbetesmark, finns grupper med mycket grova och vackra hamlade askar. Även någon död askstubbe med grova lågor finns i beståndet. De gamla hamlade askarna är täckta med *Gyalecta ulmi* och *Sclerophora farinosa* och har överhuvudtaget en rik epifytflora. Den rikaste förekomsten av *Gyalecta flotoi* av samtliga 1993 inventerade områden finns i detta område.

Längre mot NV vidtar skogklädd mark med asp, björk och stort inslag av ask och någon alm. Även i denna del visar många av askarna tecken på tidigare hamling. Även här finns en rik epifytflora, främst på askarna. Bl a finns här utöver de ovan nämnda arterna lunglav på många av träden. Ännu längre mot NV blir marken fuktig och klibbal blir ett viktigt inslag i beståndet. Närmare vägen mot Ö är skogen yngre och öppningar med gräsmarksflora tyder på öppethållande in i senare tid.

Markfloran i väster är av örttyp med gullviva, blåsippa, vårärt, bergmynta och skogssallat.

En annan intressant del i Skvathult finns i nordösts sluttningen. Denna del har mindre prägel av lövängsrest men torde ändå delvis ha en sådan historia. Här är lönn och lind viktiga inslag liksom ek. I söder finns också bestånd av grov asp. En del partier är bergiga och skogfria, bara klädda av lite enbuskar. Särskilt på lönn och lind finns en rik epifytflora. Även här finns partier med lundflora.

Buskskiktet utgörs främst av hassel. Det är tätare i den östra delen än i väster.

Bedömning

Ett stort område med fin epifytflora i många olika lövskogsmiljöer. Hagen med de hamlade askarna närmast gården bjuder på ljusälskande, delvis dammgynnade artkonstellationer. Längre mot NV finns en mer traditionell lövängsrest. I öster finns bestånd mer av skogstyp där lind, lönn och asp är viktiga.

Jätteträskontinuiteten av ask är bland de mest välutvecklade av alla inventerade objekt 1993.

Området bör detaljinventeras och granskas närmare. På något sätt är det viktigt att naturvärdena skyddas och håller sannolikt sådana värden att reservatsskydd bör övervägas. Skötseln bör ta hänsyn till att olika typer av skog ingår med olika krav på bevarandeåtgärder. För att bevara naturvärdena knutna till ask krävs att de gamla hamlade träden hålls vid liv. Detta kräver omhamling av flera av träden. Sedan bör nya hamlade askar ordnas så att kontinuiteten bevaras. Det kan även i NV vara motiverat att ta bort triviallöv och frilägga några av de gamla askarna. Även här kan något träd behöva hamlas och något träd nyhamlas. I de nordöstra och östra delarna torde fri utveckling av lövträden kombinerat med kontroll av barrträden ge det bästa utbytet.

Värdeklass 1.

Noterade arter

Hotklassade arter

Acrocordia cavata (asp) Gyalecta flotowii (ask)

Gyalecta ulmi (ask) Sclerophora farinacea (ask)

Signalarter och andra arter Kärlväxter

Vårärt

Mossor

Antitrichia curtipendula (ask) Homalia trichomanoides (ask)

Homalothecium sericeum (alm, ask) Neckera complanata (ask)

Radula complanata (asp) Ulota crispa (hassel)

Lavar

Acrocordia gemmata (ask) Agonimia tristicula (ask)

Bacidia rubella (ask, alm, lönn) Buellia alboatra (ask)

Caloplaca herbidella (ask) Chaenotheca brachypoda (ask)

Collema flaccidum (lönn, asp) Graphis scripta (hassel)

Lecidella achristotera (lönn) Leptogium lichenoides (lönn)

Leptogium teretiusculum (ask, lönn) Lobaria pulmonaria (ask)

Micarea prasina (asp) Nephroma parile (ask, lönn)

Nephroma resupinatum (lönn) Peltigera praetextata (div lövträd)

Physcia adscendens (ask) Sclerophora nivea (ask)

Svampar

Hygrocybe punicea (i skogen) Ramaria sp.

Ramariopsis kunzei (rikligt) Trogia crispa (hassel)

Några reflektioner gjorda under arbetets gång

Underlaget

Urvalet av de objekt som inventerats baserar sig inte på en tidigare gjord lövskogsinventering (jfr underlag från t ex Älvsborgs län "Lövskogar i Älvsborg län - en läns sammaställning" av Thomas Appelqvist och Ola Bengtsson 1993). Detta innebär att jag under inventeringens gång stött på flera objekt med höga naturvärden som inte undersökts. Ett exempel är slutningarna norr och väster om Rödja i Norra Vi socken.

Vissa lövskogstyper är särskilt lite representerade. Ekhagar är ett sådant exempel. Ekhagar med värdefull kryptogamflora finns t ex vid Sund, norr om Österbymo samt söder om Åtvidaberg.

Sommentrakten och trädkontinuiteten

Trakten runt Sommen är sannolikt ett av de landskap i södra Sverige som har störst biologisk mångfald inom begränsade ytavsnitt. Området är glest befolkat. Storskogsbruk av bolagstyp omväxlar med gods och småskaligt skötta bondefastigheter.

Lövskogens förekomst i landskapet i detta område är av mycket skiftande slag. Det är väl spritt. Beståndens historia är mycket olika.

Här finns mycket vackra rester av äldre ägoslagsindelning och markutnyttjande. Många lövängsrester har höga naturvärden med avseende på kryptogamfloran. Lövängsresterna runt Sommen är utomordentligt fina exempel på att sådana miljöer är lövskogsekologiska refuger med lång kontinuitet av ädellöv och gammelträd av dessa träd. Vissa ekhagar har naturvärden av riksintressant slag. Dessutom finns typiska utmarksbestånd av ras- och bergbrantstyp med stora naturvärden. Vissa av dessa är ädellövdominerade (ask, lind, lönn och alm). Andra domineras av

asp och måste bedömas ha lång askkontinuitet, ibland även av gammelträd och lågor/torrträd. Problematiken är här olik den som återfinns i de norrländska lövbrännorna.

Det som gör Sommenområdet särskilt intressant är att såväl gamla utmarker som lövängar av olika slag har utgjort skogliga refugiområden och bildar värdekärnor från lövskogsekologisk synpunkt.

Jätteträdskontinuiteten eller gammelträdiskontinuiteten förmedlas i området av gamla hamlade träd (ask, alm och lind), gammelekar i gamla inägor **och** på gamla utmarker, vårdträd (diverse lövträd) nära bebyggelsen, aspar, lönnar, almar, lindar i rasbranter, samt gamla tallar och granar oftast på utmarkerna.

Sjölandskapet, den starkt kuperade sprickdalsterrängen och den bitvis traditionella skötseln av skog och mark medför att det finns ovanligt rikt med refugmiljöer.

Området ligger långt från större industriområden och ganska långt österut i landet varför påverkan på epifytfloran från luftföroreningar är relativt måttlig. Klimatet är dock sommartid ganska varmt och torrt varför ymniga bladlavsförekomster är begränsade till mikroklimatiskt fuktiga områden som bäckraviner, nord- och östvända branter m m. Sådana finns det på ganska den mycket höga kuperingsgraden ganska gott om.

Vitryggig hackspett

När det gäller den vitryggiga hackspettens förekomst i området så behöver dels ett ordentligt kunskapsunderlag över lövskogsförekomster tas fram, dels en regelbunden inventering hackspettens population. Slutsatser om artens överlevnad kan inte dras på basis av nuvarande kunskap utan måste baseras på ett antal decenniers kontinuerliga studier. Arbetet med vitryggig hackspett måste ha en planering som sträcker sig minst 30 år framåt.

Slutsatser

En slutsats jag drar är att det är angeläget att göra en total inventering av lövskogsbestånden i Ydre, Boxholms, Kinda och Åtvidabergs kommuner. I varje sådant bestånd bedöms både kvalitativt och kvantitativt nuläget när det gäller skoglig kontinuitet, jätteträds/gammelträdiskontinuitet och låga- och torrträdiskontinuitet av olika lövträd. En utredning av kontinuiteten av löv, gamla lövträd och lövved m h a äldre kartmaterial bör också göras för identifiera kärnområden av särskilt stort värde. Detta kan sedan tjäna som underlag för framtida naturvårdsplanering avseende såväl hackspettproblematiken som områden med annan värdefull fauna och flora. Det här presenterade materialet innehåller allt för stora luckor och många vita fläckar för att kunna tjänstgöra som planeringsunderlag eller landskapsekologiska bedömningar.

Områden som bör skyddas som naturreservat enl NVL

Hulutorpet och Dämspekulla (E 3) - gränsdragning mycket osäker

Kärremåla (E 5)

Idebo (E 10-15)

NV om Grinden (E 10-15) - gränsdragning i detta och föregående objekt osäker

Sjöarp-Svensbo äng (E 18)

Hässlehytta-Kottebo (E 61)

Skvathult (E 105)

Områden vars organismliv bör dokumenteras mera i detalj för att klargöra objektets naturvärde

Herbergshult E 1

Viktigare använd litteratur

Almborn, O. 1948: Distribution and ecology of some south scandinavian lichens. <197> Inaugural dissertation. Lund.

Databanken för hotade arter & Naturvårdsverket, 1991: Hotade växter i Sverige 1990. <197> Lund.

Foucard, T. 1990: Svensk skorplavsflora. <197> Interpublishing.

Hallingbäck, T. & Söderström, L. 1987: Sveriges mossor och deras svenska namn <197> en kommenterad checklista.

Hallingbäck, T. 1991: Mossor som indikerar skyddsvärd skog. <197> Svensk Bot. Tidskr. 85:321-332.

Hallingbäck, T. & Holmåsen, I. 1985: Mossor. En fälthandbok. <197> Interpublishing.

Nyholm, E. 1979: Illustrated mossflora of Fennoscandia. II. Musci. Fasc 1-6.

Purvis, O.W., Coppins, B.J., Hawksworth, D.L., James, P.W. & Moore, D.M. 1992: The lichen flora of Great Britain and Ireland.

Ryman, S. & Holmåsen, I. 1984: Svampar. En fälthandbok. <197> Interpublishing.

Santesson, R. 1993: The lichens and lichenicolous fungi of Sweden and Norway. <197> Lund.

Viktigare använd litteratur

Almborn, O. 1948: Distribution and ecology of some south scandinavian lichens. <197> Inaugural dissertation. Lund.

Databanken för hotade arter & Naturvårdsverket, 1991: Hotade växter i Sverige 1990. <197> Lund.

Foucard, T. 1990: Svensk skorplavsflora. <197> Interpublishing.

Hallingbäck, T. & Söderström, L. 1987: Sveriges mossor och deras svenska namn <197> en kommenterad checklista.

Hallingbäck, T. 1991: Mossor som indikerar skyddsvärd skog. <197> Svensk Bot. Tidskr. 85:321-332.

Hallingbäck, T. & Holmåsen, I. 1985: Mossor. En fälthandbok. <197> Interpublishing.

Nyholm, E. 1979: Illustrated mossflora of Fennoscandia. II. Musci. Fasc 1-6.

Purvis, O.W., Coppins, B.J., Hawksworth, D.L., James, P.W. & Moore, D.M. 1992: The lichen flora of Great Britain and Ireland.

Ryman, S. & Holmåsen, I. 1984: Svampar. En fälthandbok. <197> Interpublishing.

Santesson, R. 1993: The lichens and lichenicolous fungi of Sweden and Norway. <197> Lund.